

VEDLEGG til sak

BREIVOLL FORLENGELSE AV LEIEFORHOLD

10/3089

Vedlegg til saken (se iPad-tips nederst *):

1. Leiekontrakt av 13.05.1998 mellom Den kristelige menighet og Ås kommune (sendt alle utvalg 10.04.2013).
2. Leiekontrakt av 30.03.1999 mellom Den kristelige menighet og Ås kommune (sendt alle utvalg 10.04.2013).
3. Breivolls venners forslag til driftsmodell for Breivoll gård (sendt alle utvalg 06.02.2013).
4. Breivoll 2011. DKMs driftskonsept for Breivoll (sendt alle utvalg 06.02.2013).

** Tips/oppfriskning om iPad:*

For å hoppe direkte til ett av vedleggene: Trykk på symbolet med en åpen bok på verktøylinja nederst. Da skal det komme opp en liste over "bokmerkene" som er lagt inn i dokumentet (hvis lista ikke vises, trykk på "outlines"). Trykk på ønsket vedlegg på lista. Ta gjerne kontakt med politisk sekretariat ved spørsmål om dette.

LEIEKONTRAKT

mellom Ås kommune som utleier og Den Kristelige Menighet som leier.

1. Ås kommune leier ut til Den Kristelige Menighet (nedenfor kalt DKM), deler av eiendommen «Breivold», gnr. 113, bnr. 2 i Ås kommune med tilhørende bygninger, utstyr og redskap. Det arealet som inngår i avtalen er anmerket på vedlagte kart, datert 15.08.1983. Definisjon av tunområdet framgår av vedlagte kartskisse datert 13.05.1998.
2. Eiendommen forutsettes utviklet i samarbeid med Ås kommune, og utnyttet til aktivitetssenter for barn og unge, inkludert at deler av eiendommen tilrettelegges for fysisk og psykisk utviklingshemmede barn og unge. Utviklingen skal ikke være til fortrengsel for allmennhetens friluftslivsbruk av strandlinjen og øvrige deler av leiearealet som ligger utenfor tunområdet, når slik bruk skjer i tråd med adferdsreglene i Friluftslvsloven.

Ås kommune får vederlagsfritt benytte eiendommen med tilhørende fasiliteter og utstyr til aktiviteter for fysisk funksjonshemmede barn og unge og psykisk utviklingshemmede i Ås kommune, under ledelse av kommunens egne representanter, minimum i et omfang av en hverdag i uken og to helgedager i måneden, i sambruk med DMK. Dessuten en sammenhengende uke i skolens ferie. Forøvrig avklares bruken nærmere med de ansvarlige i kommunen før hvert skolesemester.
3. DKM skal foreta en verdiskapning ved investeringer og påkostninger for ca. 10 millioner kroner i løpet av leietiden. Dette innbefatter nødvendige reparasjoner og vedlikeholdsarbeider, samt utvikling av eiendommen etter nærmere avtale med kommunen. Beløpet inkluderer at DKM foretar opprusting av vann- og kloakksystem til eiendommen, herunder eventuelt framføring av vann- og kloakkledninger til eiendommen.
4. Ås kommune skal som vertskommune ikke ha økonomiske forpliktelser i forbindelse med driften av eiendommen, herunder forpliktelser etter skoleloven.
DKM skal ha alle forpliktelser overfor eventuelle leieboere på eiendommen. Eventuelle leieboerforhold skal være avsluttet ved kontraktstidens utløp uten videre forpliktelser for Ås kommune som eier.
5. Leietiden skal være 15 år regnet fra 1. mai 1998. Etter utløpet av 15-års perioden har leieren opsjon til å forlenge leietiden i ytterligere 5 år. Etter dette forlenges leieavtalen med 5 år av gangen med mindre den sies opp av en av partene.
Hver av partene kan si opp leieavtalen med 1 års varsel.
Dersom Ås kommune sier opp avtalen gjelder kontraktens punkt 13, om eventuell erstatning for foretatte investeringer.
6. Leietaker innfrir de lån som hviler på eiendommen. Den årlige leie skal være kr.70.000,-, kronersyttitusen 00/100 - som reguleres hvert 5. år i samsvar med endringen i konsumprisindeksen. Første reguleringsdato blir 01.07.2003 basert på stigningen i konsumprisindeksen fra 15.06.1998 - 15.06.2003.
7. Eiendommen med påstående bygninger stilles til DKM's disposisjon slik den er pr. 01.05.1998.

Ja

8. DKM er ansvarlig for at helse- og bygningsmyndighetenes krav til vann- og kloakkforhold for eiendommens bruk er oppfylt. Likeledes skal DKM dekke eventuelle utgifter i forbindelse med offentlige pålegg. Eventuelle utgifter i forbindelse med utvidet bruk av eiendommen dekkes også av leieren. Kostnadene inngår som del av investeringen etter pkt. 3.
9. Nødvendige reparasjoner og vedlikeholdsarbeider i leietiden skal bekostes av DKM, og utføres etter nærmere avtale med teknisk sjef, som fører tilsyn med bygningene i leietiden.
10. Jordbruksarealet på ca. 50 daa inngår ikke i leieavtalen.
Skogarealene på eiendommen disponeres av Ås kommune, og kan benyttes av DKM etter nærmere avtale med Ås kommune.
11. Også på leieområdet utenom tunområdet kan DKM gjennomføre skjøtsel og etablere lovlige anlegg, når dette ikke vil være til hinder eller sjenanse for allmen friluftslivsbruk. DKM må akseptere at allmennheten benytter slike anlegg til ikke organisert bruk, når dette ikke vil være uforenelig med konkret organisert virksomhet, jf r. pkt 2. Alle må likevel rette seg etter de ordensregler som følger for stedet, som er godkjent av Ås kommune v/rådmannen. Området som ligger mellom eksisterende gangsti og sjøen skal uansett være åpen for allmennheten. Alle og enhver skal likevel ikke ha slik rett til å benytte brygge til fortøyning av båt.
12. Som følge av at hovedadkomsten til gården er forbundet med skogssti videre nordover, skal denne være tilgjengelig for allmenn ferdsel, med mindre DKM etablerer en annen fullgod adkomst til skogsstien. Som allmenn ferdsel regnes ikke motorkjøretøyer.
- 13A Større investeringer i form av nybygg og eventuelt framføring av vann- og kloakkledninger til eiendommen, skal nedskrives med 25 års nedskrivningstid regnet fra 1. mai 1998.
Dersom leieforholdet avsluttes før nedskrivningstiden er utløpt, skal kommunen betale erstatning for de foretatte investeringer, regnet ut fra en lineær nedskrivning av investeringsbeløpet med 25 års nedskrivningstid.
Investeringer som faller inn under dette punkt, og som kan medføre kommunal erstatning ved leieforholdets opphør, skal avtales på forhånd med rådmannen i Ås.
- B Andre investeringer og påkostninger som leieren foretar, herunder reparasjoner og vedlikeholdsarbeider, dekkes av leieren uten erstatning av kommunen for mulig restverdi ved leieforholdets opphør.
14. Kommunen holder bygningene brannforsikret. Forsikringspremien refunderes av DKM. Annen forsikring er DKM's ansvar.
15. Sommedvedlikehold av adkomstveien til Breivold påhviler kommunen. Vintervedlikehold påhviler DKM.

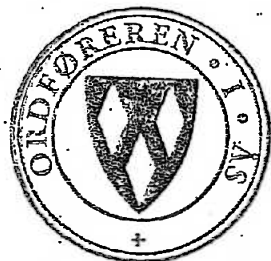
Ja

16. Dersom DKM misligholder denne kontrakt kan kommunen si opp leieforholdet med 6 måneders varsel.
17. Avtalen forutsetter at DKM blir gitt konsesjon for leieforholdet.
18. Tvist som måtte oppstå i forbindelse med det som er avtalt i denne leiekontrakt skal avgjøres av en voldgiftsnemd på tre medlemmer, hvorav hver av partene oppnevner ett medlem og sorenskriveren i Indre Follo det tredje, som blir nemndas formann.
19. Denne kontrakt er opprettet i to eksemplarer, ett til hver av partene, og besørgeres tinglyst av Ås kommune.

Ås, den.13.mai 1998

Eohan Almus

Ås kommune

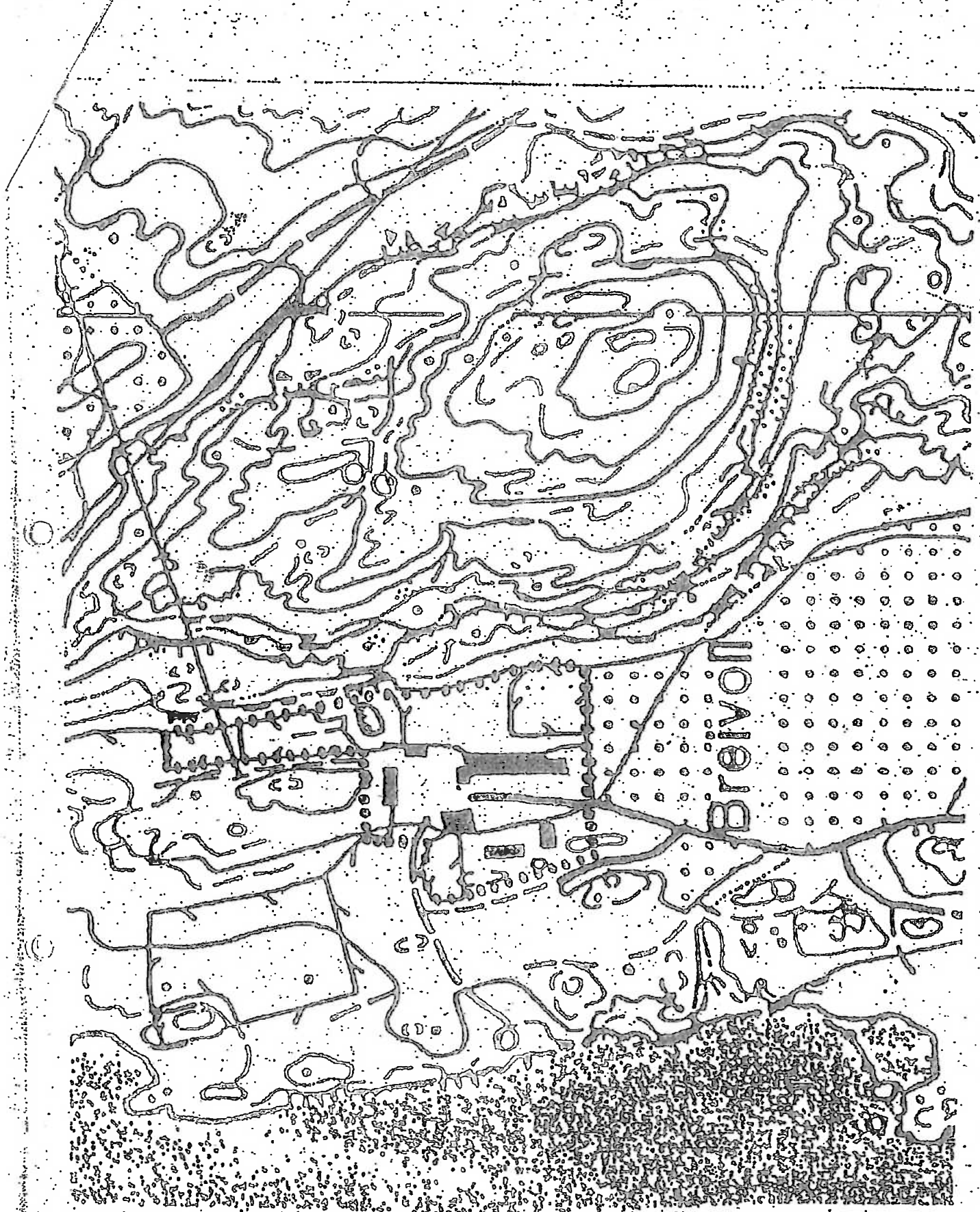

Den Kristelige Menighet

Geoff Bratt
Kari F. Smith
Rolf [unclear]
Bengt Lamm

Karlstusse delent 13/5-1998

Vedlegg til avdelens pkt 1.

LEIEKONTRAKT

I forbindelse med etablering av et hestesenter på Breivold er det mellom Ås kommune som utleier og Den Kristelige Menighet som leier inngått følgende leiekontrakt:

1. Ås kommune leier ut Den Kristelige Menighet (nedenfor kalt DKM) 50 dekar dyrket jord av eiendommen Breivold gnr. 113 bnr.2 i Ås kommune. Areal som inngår i avtalen er anmerket på vedlagte kart M 1/5000, datert 25.01.1999.
2. Inntil 2 dekar av arealet kan omdisponeres og nyttes til oppsetting av stall med plass til 10 hester. Det resterende areal skal nyttes til grasproduksjon, beite, ride- og kjørebane samt anlegg av 2 longerings- og treningsbaner.
Ås kommune ved rådmannen kan tillate at inntil 25 dekar av den søndre del av arealet (minst 150 meter fra tunbebyggelsen) midlertidig blir disponert til parkering, leir eller aktiviteter i forbindelse med organiserte arrangement. Slike tillatelser er avgrenset til maksimalt tre arrangement pr. år med samlet brukstid på maksimalt to ukers varighet. Rådmannen skal koordinere tidspunkt for slike arrangementer med DKM's bruk av arealet, slik at utleie ikke er til hinder eller forstyrrer de handikappedes eller DKM's egne aktiviteter. Rådmannen er ansvarlig for utarbeidelse av utleiereglement for området. DKM skal varsles om slik tillatelse seinest to måneder før arrangementet og uansett seinest 15. april for arrangementer mellom 15. juni og 15. september. Arrangøren er ansvarlig for nødvendig gjerding og vakhold, reparasjon av skade på gjerder, ridebaner, drenering m.v., opprydding (herunder fjerning av skarpe objekter) samt reetablering av grasdekke der dette er blitt ødelagt. DMK kan kreve vederlag på inntil kr. 250,- pr. daa og arrangement ved slik midlertidig bruk.
3. DKM er ansvarlig for å skaffe nødvendig godkjenning for lokalisering og bygging av stallen og de øvrige anleggene.
4. Det dyrka arealet skal drives i henhold til jordlovens bestemmelser. Arealer ut over tomt til stall kan kreves tilbakeført til dyrka mark på DKM's regning ved opphør av leieforholdet.
5. Grøftingsarbeider og vedlikehold skal utføres og bekostes av DKM etter planer godkjent av Ås kommune.
6. Leietiden skal være 15 år regnet fra 1. mai 1998. Leietiden koordineres med leiekontrakt datert 13. mai 1998 slik at leietiden fastsettes til 15 år regnet fra 1. mai 1998, men slik at leien faktisk overtas fra 01.01.2000. Etter utløpet av 15. års perioden har leieren opsjon til å forlenge leietiden i ytterligere 5 år. Etter dette forlenges leieavtalen med 5 år av gangen med mindre den sies opp av en av partene. Hver av partene kan si opp avtalen med 1. års varsel.
7. Den årlige leien skal være kr. 10.000,- som reguleres hvert 5. år i samsvar med endringen i konsumprisindeksen. Første reguleringsdato blir 01.07.2003 basert på stigningen i konsumprisindeksen fra 15.06.1998 - 15.06.2003.

8. Dersom DKM misligholder denne kontrakt kan kommunen si opp leieforholdet med 6 måneders varsel.

9. Avtalen forutsetter at DKM blir gitt konsesjon for leieforholdet. DKM søker selv om konsesjon og bærer utgiftene med dette.

10. Tvist som måtte oppstå i forbindelse med det som er avtalt i denne leiekontrakt skal avgjøres av en voldgiftsnemnd på tre medlemmer, hvorav hver av partene oppnevner et medlem og sorenskriveren i Indre Follo det tredje, som blir nemndas formann.

11. Denne kontrakt er opprettet i to eksemplarer, ett til hver av partene, og besørgeres tinglyst av Ås kommune.

Ås, den 30/3 - 1999

Johann Alnes

Ås kommune, utleier

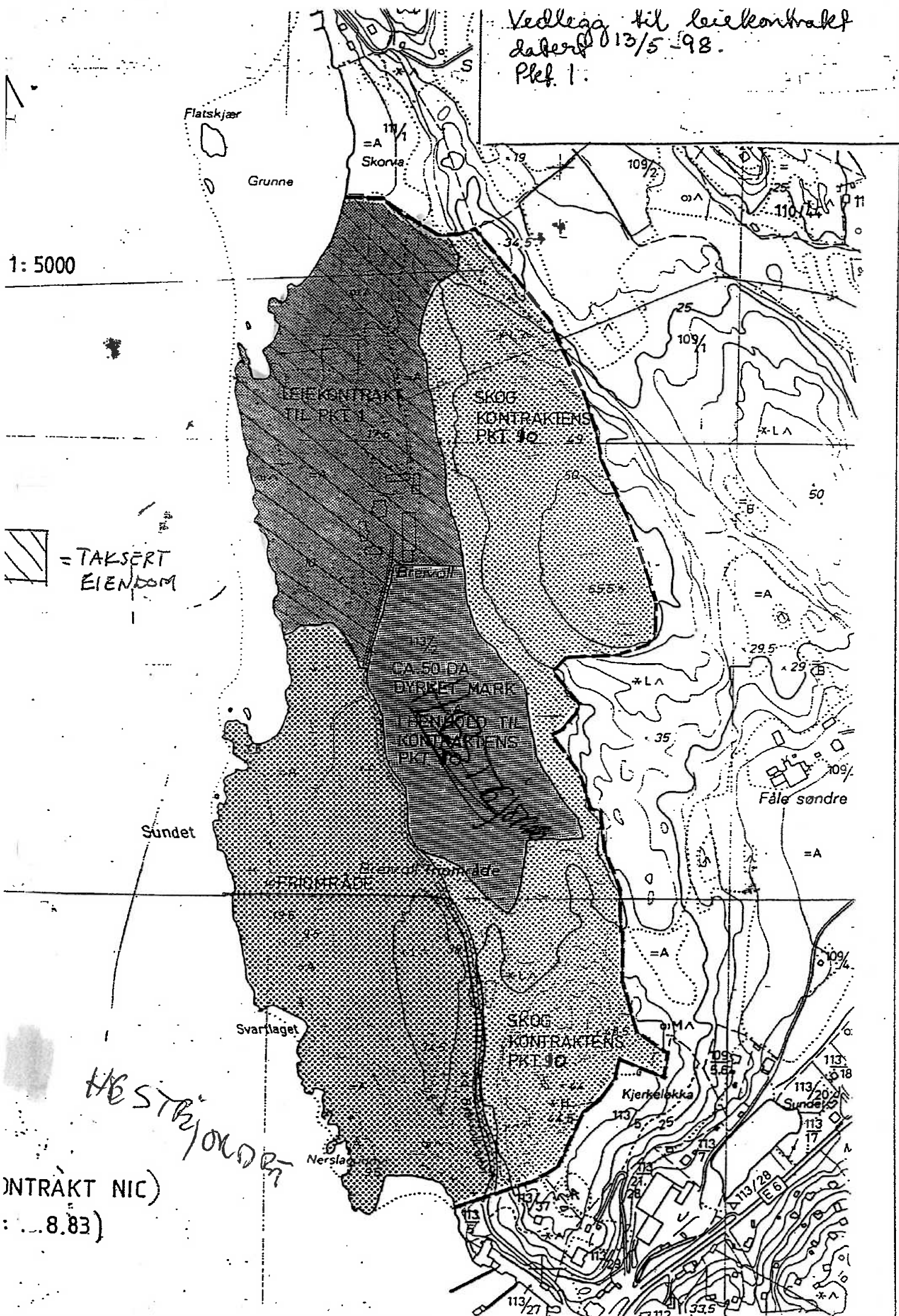
Kari R. Smith

Den Kristelige Menighet, leier

Edv. Th. Thøgersen
Samt Jensen
Anders Kristian
John Myhrer
Per Thøgersen

Vedlegg til leiekontrakt
datert 13/5-98.
Pkt. 1.

1: 5000

 = TAKSERT EIENDOM

H.E. STRJØLDEN
KONTRAKT NIC)
...8.83)

= Areal på 50 dekar dyrket
mark som inngår i
leicavtale mellom
Ås kommune og Den
Kristlige Menighet.

Ås, den 25/1-99

E. Kvernø

113/2

BREIVOLL

19e

Sundet

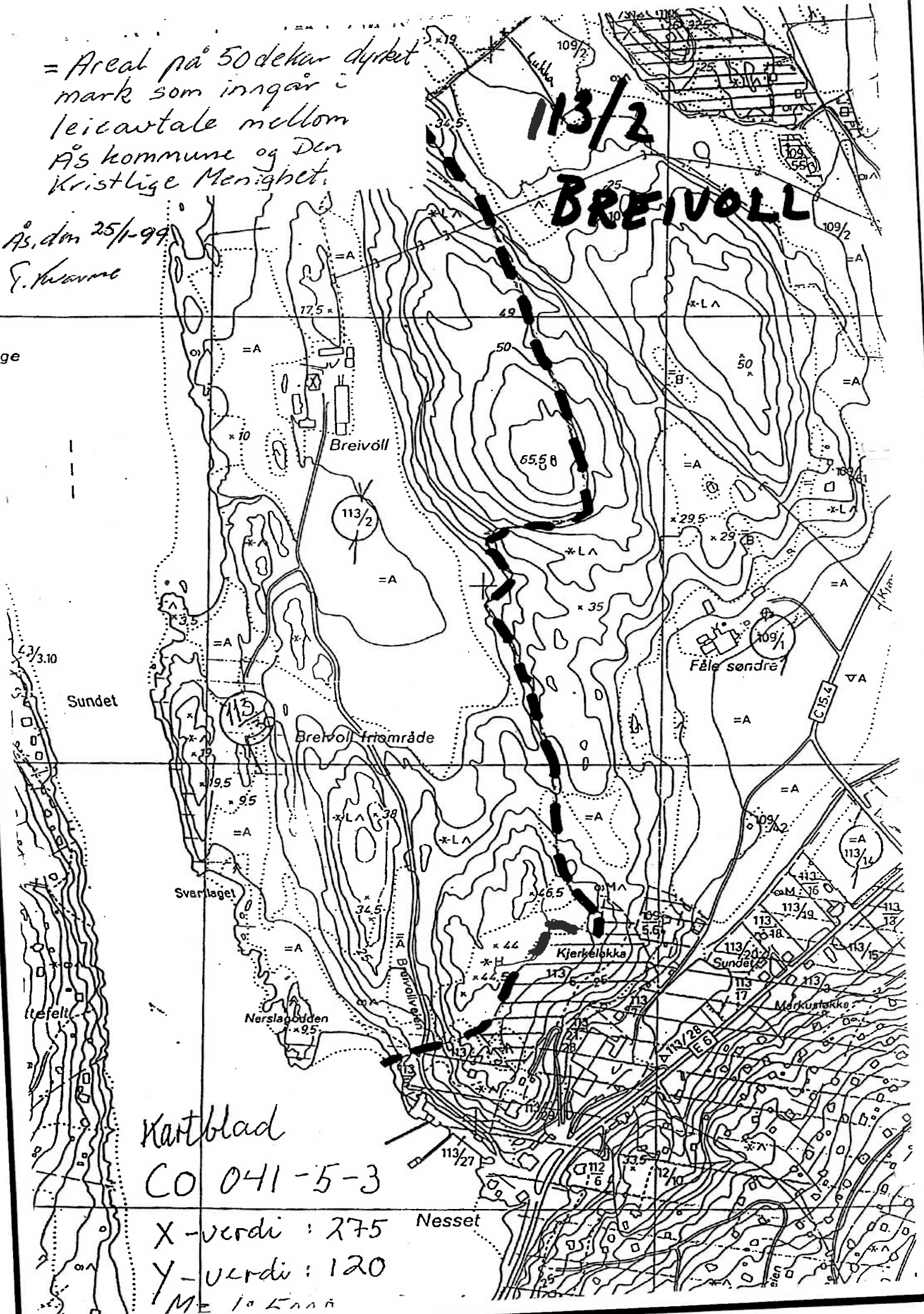
Kartblad

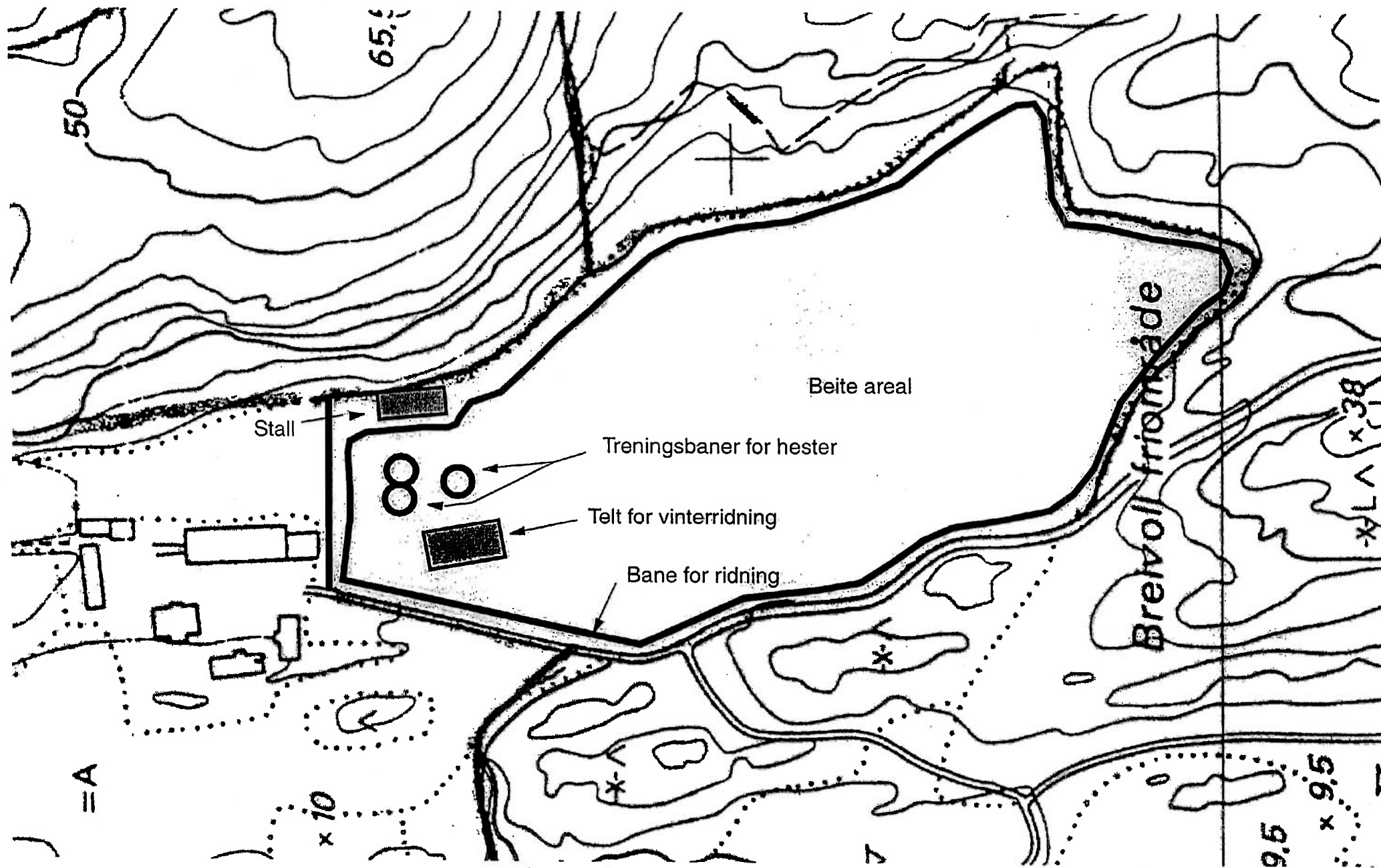
CO 041-5-3

X-verdi : 275

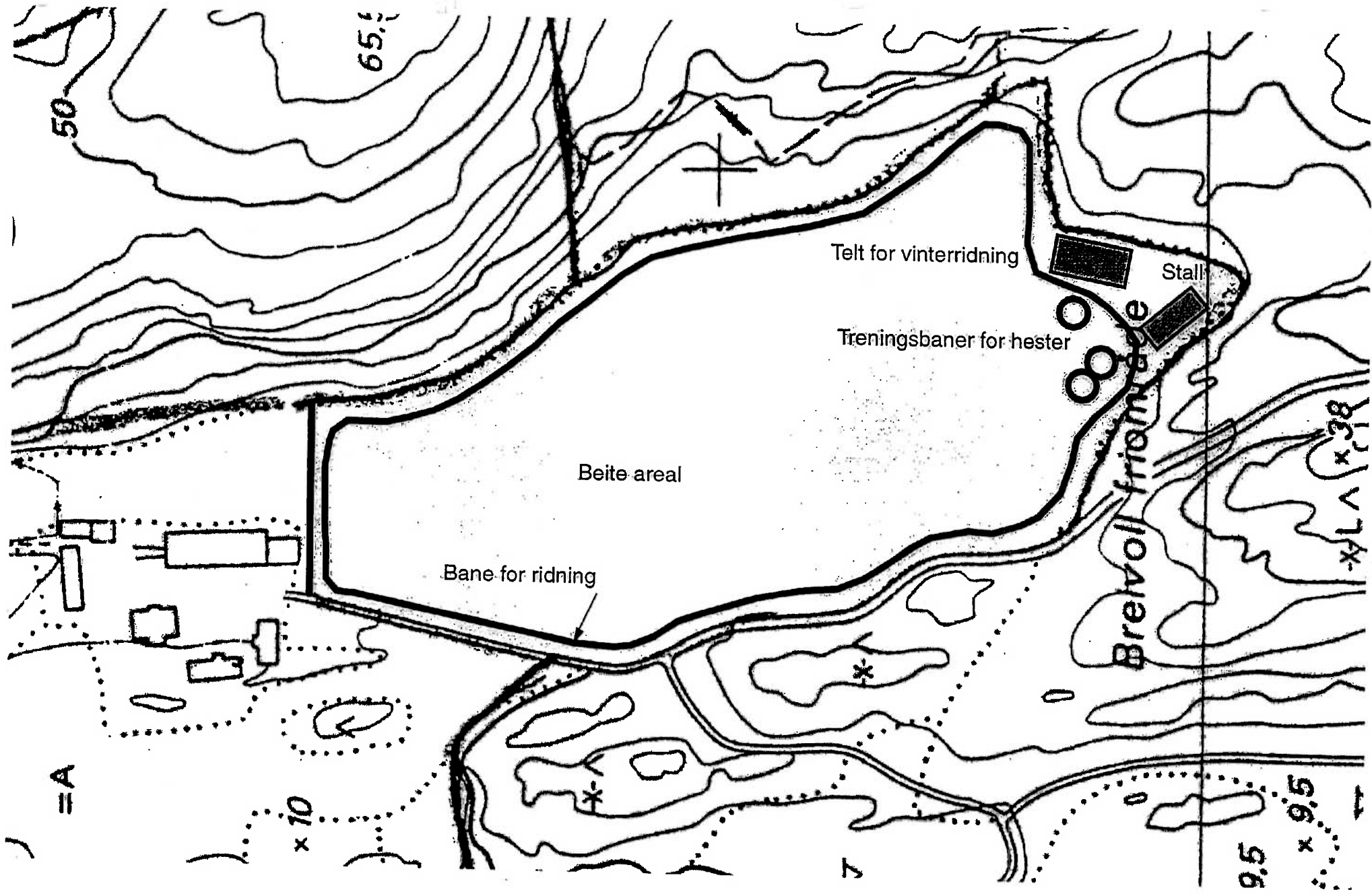
Y-verdi : 120

M = 1:5000

Alternativ 1

Alternativ 2

Fra: BV Rikke Soligard <breivollsvenner@gmail.com>
Sendt: 30. desember 2012 12:48
Til: Postmottak
Kopi: Johan Alnes; Trine Christensen
Emne: Driftsalternativ for Breivoll Gård
Vedlegg: Prospekt Breivoll gård - Senter for natur, kultur og helse i Follo.pdf

Til Ås Kommune v/Ordfører og Rådmann.
Oversender herved etter avtale Breivolls Venners driftsalternativ for Breivoll Gård, ref. vedtak i K-sak 33/11.

De to vedleggene som hører til prospektet kommer i separate e-poster pga. størrelsen disse har.

Vedlegg 1: Regnskapet for NaKuHel Asker 2011
Vedlegg 2: Infoskriv om andelslandbruk

Gi beskjed dersom de to e-postene med vedleggene ikke kommer igjennom.

Vi ser fram til videre saksbehandling.

På vegne av Breivolls Venner.

Med hilsen
Rikke Soligard

ÅS KOMMUNE	
VEDLEGG	
Dato:	04.08.13
Saksbehandler:	OTA
Saksnummer:	10/3089-25
Arkivnummer:	2151/13
Referatnummer:	614 & 52
Ref:	
Kopier:	1

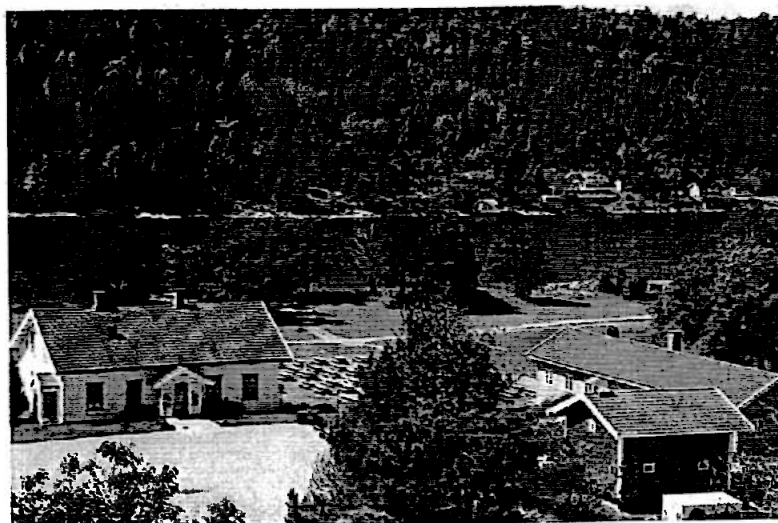
SIKANNET

FORSLAG TIL DRIFTSMODELL FOR BREIVOLL GÅRD:

Breivoll Gård

Senter for Natur, Kultur og Helse i Follo

Prospektet er utarbeidet av foreningen Breivolls Venner

Rikke Soligard (Red.)

28.12.2012

Innhold

1.0 Forord	3
2.0 Breivoll NaKuHel – Konsept sammendrag.....	4
2.1 Innledning.....	4
2.2. Bakgrunn	4
2.3 NaKuHel - vårt driftsalternativ for Breivoll Gård	4
2.4 Samarbeidspartnere og kommunens rolle.....	5
2.5 Økonomi	5
2.6 Tidsplan	5
3.0 Historikk.....	6
3.1 For allmennheten	6
3.2 Utleiehistorikk	6
3.3 BKM vil kjøpe gården.....	7
3.4 Ønske som nye driftsalternativer	7
3.5 Drømmevalget.....	8
3.6 Breivolls Venner	8
3.7 Innbyggerinitiativet	9
3.8 Offentlig formål	9
4.0 NaKuHel-konseptet	11
4.1 Bakgrunn	11
4.2 Etablering	11
4.3 NaKuHel- senteret i Asker	12
Senterets visjon	12
NaKuHel-gruppene	12
Smia KulturKafé.....	12
Økonomi	12
Organisering	13
4.4 Asker-ordførers lovord:.....	13
5.0 NaKuHel Follo - Vårt driftsalternativ for Breivoll gård	14
5.1 Organisering	14

5.2 Frivillighetsentral	15
5.3 Samarbeidspartnere	16
5.4 Ås kommunes rolle	16
5.5 Aktiviteter og tilbud.....	17
Kafeen – Gårdens hjerte!	17
NaKuHel-gruppene	17
Gårdsdrift	18
Barnehage.....	19
Friluftsliv	19
Kulturaktiviteter	19
Arbeidsmarkedstiltak m.m.	20
5.6 Samarbeid med BKM	20
5.7 Tidsperspektiv	21
5.8 Økonomi	21
Utkast til budsjett første driftsår – 2018	22
Plan for opparbeidelse av startkapital i perioden 2013-2018.....	23
5.9 Skjøtsel av bygningsmassen	24
6.0 Vår begrunnelse	26
6.1 Breivoll NaKuHel i et folkehelseperspektiv	26
Ås kommunes folkehelseprofil 2012	27
Kommunens ansvar i folkehelsearbeidet	27
Natur- og friluftslivsaktivitetens effekt på folkehelsen	28
Breivolls betydning som natur- og friluftsområde.....	29
Kulturaktivitetens effekt på folkehelsen	30
7.0 Etterord	31
8.0 Kildemateriell	32

1.0 Forord

Foreningen Breivolls Venner ble etablert etter initiativ fra Ås Begeistringsetat. Ås Begeistringsetat er en idealistisk forening som gjennom begeistringsskapende prosjekter jobber for å øke fellesskapsfølelsen og engasjementet for lokalsamfunnet.

Begeistringsetaten skal gjennom sitt arbeid:

- Synliggjøre muligheten den enkelte har til å påvirke.
- Styrke fellesskaps- og tilhørighetsfølelsen.
- Skape meningsfylt aktivitet som gir glede til mange.
- Bygge nye fellesskapsarenaer.
- Inspirere til handling og økt positiv aktivitet.

I 2010 åpnet Begeistringsetaten drømmebanken i Nordby, banken der innskuddene handler om mye mer enn kroner og ører. Innbyggerne i bygda satte inn drømmer de hadde for eget bosted, og gjennom drømmevalget fant vi fram til den drømmen fellesskapet sterkest ønsket realisert. Drømmen som vant handlet om at Breivoll Gård på ny skulle bli en åpen gård - til glede for befolkningen.

Siden da har Ås Begeistringsetat jobbet for at denne drømmen skal realiseres. Det førte altså til at foreningen Breivolls Venner ble etablert, med det formål å styrke og utvikle Breivoll Gård og frområde som en fellesskapsarena for allmennheten.

Våren 2012 fant Breivolls Venner driftskonseptet vi lette etter - levendegjort gjennom NaKuHel-senteret på Sem i Asker. Vi vil i dette prospektet presentere vårt alternativ som er tuftet på både NaKuHel-filosofien og Begeistringsetatens verdigrunnlag, der fellesskap, respekt, engasjement og inkludering står sentralt. Prospektet er lagt opp slik at man enten kan velge en kortfattet sammendragsvariant, eller en mer grundig versjon der historikk, begrunnelse, konseptfilosofi, samt selve driftsalternativet er fylldig presentert. Vedleggene er tilbehør for dem som vil ha ytterligere dypdykk i materien.

Breivoll Gård, med sin unike beliggenhet, er en fantastisk perle, kommunens indrefilet og arvesølv – for å bruke noen av omtalene stedet har på folkemunn. Som kommunens eneste eiendom med fjordnær tilhørighet står stedet i en særstilling, ikke bare på kommunalt nivå – men også på landsbasis. Mulighetene som oppstår om man åpner tankene i en litt mer visjonær retning, er nærmest grenseløse. Verdiskapningen som umiddelbart vil finne sted i kjølvannet av et slikt handlingsspor, er uvurderlig - både for dagens *og morgendagens* innbyggere. Spørsmålet er ikke om vi har råd. Spørsmålet er om vi har råd til å la være.

Vinterbro 28.12.12

Rikke Soligard
Leder Breivolls Venner

2 vedlegg: Regnskap for NaKuHel Asker 2011, samt skriv om andelslandbruk.

2.0 Breivoll NaKuHel – Konsept sammendrag

2.1 Innledning

På vei inn i en ny tid tar vi med oss gårsdagens erfaringer og bruker disse for å utløse morgendagens muligheter. Med ny folkehelselov og den nye samhandlingsreformen er det stort fokus på forebyggende folkehelsearbeid i kommunene, særlig igjennom tiltak i samarbeid med lokale krefter. Sentrale myndigheter mener at et slikt samarbeid er en viktig og klok investering som vil redusere de enorme reparasjonskostnadene innenfor helse som samfunnet vil stå ovenfor i nær framtid.

Breivolls Venner mener at Ås kommune igjennom å tilrettelegge for et NaKuHel-senter på Breivoll Gård har en enestående mulighet til å møte de store folkehelseutfordringene vi står overfor – og det på en offensiv måte. I tillegg til de økonomiske besparelsene dette vil gi kommunen, vil det bidra til en verdiskapning gjennom sterkere fellesskap, økt stedstilhørighet, økt samfunnsengasjement og økt livskvalitet. Dette er verdier som menneskeheten trenger å få styrket i møte med en stadig mer urolig verden.

2.2. Bakgrunn

Breivoll gård med tilhørende områder ble kjøpt av Ås kommune på midten av 1960-tallet. Det ble gitt tilskudd fra staten til dette kjøpet under forutsetning av at eiendommen skulle brukes til friluftsliv for allmennheten. Ønsket fra selgers side var også at denne eiendommen skulle bli til glede for hele befolkningen.

Etter at Ås kommune kjøpte stedet har det vært forskjellige leietakere på Breivoll Gård. Fra 1998 har Brunstad Kristelige Menighet, BKM, (tidligere Den Kristelige Menighet, DKM) leid stedet. Deres leiekontrakt går ut i mai 2013, men de har en opsjon på fem års forlengelse fram til mai 2018.

Etter en lengre prosess vedtok kommunen i februar 2010 en reguleringsplan for Breivoll som fastsatte selve gårdstunet på Breivoll til offentlig formål. Høsten 2010 ble det kjent at kommunen forhandlet med BKM om ny leiekontrakt, og tillatelse om bygging av ny låve på gården. Dette førte til et stort engasjement fra innbyggere i Ås som ønsket å skape et driftsalternativ på Breivoll Gård som kunne komme hele befolkningen i kommunen til gode.

I mars 2011 ble det tatt initiativ til et møte for å danne en stiftelse som skulle utarbeide et driftsalternativ for Breivoll Gård. Av praktiske grunner ble det i første omgang besluttet å danne en forening, Breivolls Venner. For å skaffe seg nødvendig tid til å utvikle et reelt driftsalternativ, initierte Breivolls Venner et innbyggerinitiativ for å sette framtidig bruk av Breivoll Gård på den politiske dagsorden. Kommunen tok innbyggerinitiativet på alvor og gav tiden fram til 31.12.2012 for å utvikle alternativer til dagens bruk av Breivoll Gård.

2.3 NaKuHel - vårt driftsalternativ for Breivoll Gård

Målet for Breivolls Venner er å skape en fellesskapsarena på Breivoll Gård og vi har diskutert ulike modeller for å realisere dette. Da vi kom over NaKuHel-senteret i Asker var det som å ramle rett opp i en skattkiste av muligheter. Noen hadde tatt alle de ønsker og drømmer som Breivolls Venner hadde for Breivoll Gård og satt de i system.

Senteret i Asker ble etablert i 1995 og har siden den gang bidratt til et rikt aktivitetstilbud innen natur, kultur og helse til glede og nytte for innbyggerne og kommunen. Dette viser at DET ER MULIG hvis alle gode krefter spiller på lag.

Askers ordfører, Lene Conradi (H), skriver blant annet følgende i en e-post til Breivolls Venner: *"NaKuHel i Asker er, etter min mening, et svært godt tilbud til Askers innbyggere. Den kommunale støtte vil alltid måtte vurderes opp mot andre gode tiltak. I Asker anser vi NaKuHels virksomhet som så viktig, særlig med tanke på forebygging, at vi har prioritert dette tilbudet i flere år, og vi ønsker å videreutvikle samarbeidet ytterligere."*

Breivolls Venner tar utgangspunkt i NaKuHel-senteret i Asker for drift av Breivoll Gård. Det vil være en stiftelse (etableres våren 2013) som skal stå ansvarlig for driften, herunder økonomi, organisering av samarbeidspartnere, rammeverk og avtaler. Det vil være en daglig leder i 100 % stilling som har ansvar for den daglige driften. I tillegg vil ulike prosjekter på sikt kunne utløse midler slik at flere mennesker kan ha sitt daglige virke på gården.

Driften av Breivoll Gård vil i stor grad basere seg på frivillighet, både når det gjelder aktiviteter og vedlikehold. I Asker er det en fast stamme på 90-100 frivillige som bistår i den daglige driften. I tillegg kommer de 200-300 frivillige som bidrar 2-3 ganger pr. år, noe som også bør være realistisk for Breivoll Gård. Allerede nå har vi over 600 medlemmer, dette er dobbelt så mange som Asker har. Avhengig av arbeidets art vil oppgavene organiseres av henholdsvis daglig leder, gruppeledere i NaKuHel-gruppene eller en kvalifisert gårdsvaktmester. På samme måte som i Asker vil det være mulig å ha personer på ulike tiltak finansiert av NAV og statlige fattigdomsmidler som kan bidra til drift og vedlikehold av stedet.

2.4 Samarbeidspartnere og kommunens rolle

Breivolls Venner har vært i samtale med flere aktører som ser svært positivt på å være med på utvikle Breivoll Gård. Dette gjelder blant annet Den Norske Turistforening Oslo og omegn og Oslofjorden Friluftsråd. I tillegg er det et mål å knytte kontakt og samarbeidet med flere andre organisasjoner, bedrifter, skoler, barnehager, UMB, BKM og NAV m.fl. Ås kommune vil ha en helt sentral rolle for å kunne realisere et slikt senter på Breivoll Gård. Helt konkret kan kommunene blant annet bidra med å stille gården til disposisjon, aktivt være med utvikle driften, legge egnede kommunale tjenester til stedet og økonomiske bidrag i form av lønn til en daglig leder som er ansatt i frivillighetssentralen.

2.5 Økonomi

Ut fra de opplysningene Breivolls Venner har fått tilgang til fra kommunen, er det vanskelig å sette opp et eksakt budsjett for drift av Breivoll Gård. Vi har derfor brukt tallene fra NaKuHel-senteret i Asker som et grunnlag for vårt budsjett. De hadde i 2011 driftsinntekter på 5 millioner kroner. For første driftsår regner vi å oppnå ca. halvparten av dette på Breivoll. På sikt er det realistisk at også et NaKuHel senter på Breivoll vil kunne omsette for 5-6 millioner kroner.

2.6 Tidsplan

Dagens leiekontrakt, inkludert fem års opsjon, går ut i mai 2018. Breivolls Venner har som mål å starte opp med noe aktivitet i 2013, og med full drift fra sommeren 2018. Om dette er mulig avhenger imidlertid av kommunen og BKM. Ved oppstart i 2013 ser vi det som realistisk å opparbeide en startkapital på ca. 2 millioner kroner til 2018.

3.0 Historikk

Høsten 1358 lå den rike Eigil Fåle for døden. Av sitt jordgods testamenterte han 6 øresbol i GRIND til Nordby Kirke. Med de forsvunne navnene Grind og Tyrduløysa føres vi tilbake til 1300-tallet. Mannedaudens og ødegårdenes tid. Når en gård ble lagt øde, ble innmarka av og til kalt «voll» eller «vollen». På samme vis minner navnet Breivoll oss om en ødegård. Gården omfatter i dag (1972) 370 da, og av dem er 80 oppdyrket. I 1806 ble gården solgt til Askehaug. I 1849 ble Breivoll fraskilt fra Askehaug igjen. (Ref.bemerk Breivoll skiftet eiere mange ganger fra 1358 til 1893)

I 1893 ble Nettet fraskilt Breivoll med bnr5. I 1898 ble både Breivoll og Nettet solgt til firmaet Brødrene Hansen jr. for kr 27 300,-. I 1909 skifteskjøte til Hans M. Hansen. Eierne på Nettet holdt gårdsbestyrere på Breivoll. I 1953 ble gården solgt til Oscar Nørbech Alfsen.

Utdrag fra ÅS BYGDEBOK av Trygve Vik

3.1 For allmennheten

Aase Nørbech Alfsen solgte Breivoll gård og tilhørende områder til Ås kommune i 2 omganger. I 1965 solgte hun den søndre delen med 900 m. strandlinje (gnr. 113 bnr. 30) for kr 348 980,-. I 1967 solgte hun gården og omliggende område (gnr.113 bnr. 2) for kr 500 000,-. Det ble gitt tilskudd fra staten til sikring og vedlikehold av begge områdene på henholdsvis kr 41 775,- og kr 37 500,-. Forutsetningen for å gi disse tilskuddene var at eiendommene skulle brukes til friluftsliv for allmennheten. Staten krevde også en erklæring på at området ikke skulle benyttes til annet formål uten at det ble gitt samtykke fra vedkommende departement.

Hans Kjensli (83 år) var sjåfør for Aase Nørbech Alfsen på den tiden da hun solgte gården sin til Ås kommune. Han forteller at det var Aases intensjon at Ås kommune skulle bruke hele eiendommen til det beste for befolkningen. På en av de siste turene de hadde til gården for å hente ut Aases eiendeler ba hun Hans stanse drosjen et lite stykke unna gården slik at hun kunne ta et siste farvel med stedet. Etter å ha sittet en liten stund i stillhet sa hun følgende: «*Tror du nå det blir slik at Nordbys befolkning får noe glede av dette stedet, Hans?*»

3.2 Utleiehistorikk

Friluftsområdet Breivoll består i dag av to områder: Gnr. 113/ bnr.2 og gnr.113/ bnr. 30. Førstnevnte har siden kommunen ble eier vært bortleid til flere aktører. Først ble eiendommen utleid til Terje Vigerust som bygget opp Barnas gård og benyttet stedet som en leirskole for barn. I 1983 overtok Nansen stiftelsen som driftere.

Den Kristelige Menighet, kjent som Smiths venner og DKM (i dag som Brunstad Kristelige Menighet - BKM) inngikk sin leiekontrakt i 1998. Gården hadde da stått tom i lengre tid og var preget av forfall. Leieperioden løper fram til mai 2013, med en opsjon på 5 år. BKM har signalisert at de vil benytte seg av denne opsjonen, og leieforholdet kan da tidligst opphøre mai 2018, med mindre den sies opp før av en av partene.

3.3 BKM vil kjøpe gården

I leiekontrakten til BKM står det at menigheten skal foreta en verdiskapning i form av investeringer i leieperioden på ca. 10 mill. kr. Husleien ble holdt lav, kr 70 000,- pr. år ved kontraktingåelse (I 2012 justert til kr 100 000,- pr. år), med dette for øyet. Det presiseres fra kommunens side at nødvendige reparasjoner og vedlikehold på bygningene skal dekkes av menigheten selv, uten erstatning fra kommunen i forhold til restverdi ved leiekontraktens opphør. Større investeringer i form av nybygg og evt. framføring av vann og kloakk til eiendommen skal nedskrives lineært med 25 år, regnet fra mai 1998. Slike investeringer skal imidlertid godkjennes av Rådmannen.

I 1999 mente menigheten at bygningene var i langt større forfall enn de hadde regnet med og at det ville kreve langt større investeringer enn de avtalte 10 millionene å sette stedet i stand. De ønsket da å sikre sine investeringer ved å kjøpe deler av eiendommen. Direktoratet for Naturforvaltning sa da at de ikke ville anbefale et slikt salg, men at de heller ikke ville motsette seg et salg pga. sakens spesielle karakter. På bakgrunn av dette ble det igangsatt et reguleringsarbeid for å avklare arealbruken av området. Selv om flere av politikerne i kommunen stilte seg positive til et salg, vakte saken såpass motbør at den ble omtalt i Aftenposten 06.06.04.

Reguleringsarbeidet startet opp i 2005 og ble først sluttført i 2010. Konklusjonen ble at tunområdet skulle reguleres til offentlig formål, noe som blant annet innebar at eiendommen måtte være i offentlig eie. Et salg av gården var derfor ikke lenger mulig. En uttalelse fra fylkesmannens kontor sa at man igjennom en slik regulering sikret at gården ble i kommunens eie. De mente dette var viktig sett i lys av framtidens forventede befolkningsvekst og økte behov for tilgang på friarealer.

3.4 Ønske som nye driftsalternativer

I 2008 fikk BKM lov til å rive låven på gården, da den var svært forfallen pga. manglende vedlikehold. Da det ble kjent at BKM isteden ønsket å bygge opp et aktivitetshus for menighetens barn og unge på gården - en investering som ville beløpe seg til over 20 millioner kroner, tok flere til motmæle. En slik investering ville bundet Ås Kommune til leiekontrakten med BKM i minst 25 år til. Det var i kjølvannet av dette, kombinert med at nåværende leiekontrakt stod for utløp at mange innbyggere, samt ulike politiske partier, reiste ønske om at kommunen nå måtte vurdere andre driftsalternativer for gården.

27.11.10 ble det avholdt et folkemøte om saken i auditoriet på Nordbytn Ungdomsskole. Bærekraftig Follo og Ås Naturvernforbund stod som arrangør, og Den Norske Turistforening (DNT) med Barnas Turlag og Oslofjordens Friluftsråd var noen av bidragsyterne. Disse aktørene skisserte noen av tilbudene de så for seg på Breivoll, og kom med sterke signaler om at de ønsket å være delaktige i forhold til en slik utvikling. BKM var også til stede, og sa at de var villige til å strekke seg langt for å få til et samarbeid rundt bruk av gården. Ordfører Alnes var svært positiv til en slik samarbeidsløsning og kalte derfor senere inn til møte mellom DNT, Oslofjordens Friluftsråd og BKM. Målet for møtet var å bli enige om en

samarbeidsavtale om bruk av eiendommen. Da det ikke ble enighet om en slik type sambruk, stanset samtalene opp.

3.5 Drømmevalget

Ås Begeistringsetat åpnet Drømmebanken i Nordby under et bygdemøte på Liahøi i januar 2010. Hensikten var på sikt å finne fram til et prosjekt innbyggere og aktører i lokalsamfunnet i fellesskap kunne realisere. Innbyggere i Nordby ble invitert til å sette inn drømmer de hadde for eget lokalsamfunn, og bygdas skoler ble også invitert til deltagelse. En jury ble nedsatt for å velge ut drømmer som kunne gå videre til Drømmevalget, og Ås Begeistringsetat forpliktet seg til å jobbe for å realisere vinnerdrømmen. Kriteriene for å bli plukket ut var at drømmen skulle gi glede til mange. Skolene hadde egne juryer, og skolevinnerne gikk direkte til Drømmevalget. Hele 9 drømmer stilte til valget som ble avholdt i forkant av folkemøtet om Breivoll. Det var mange gode kandidater på valg, og Nordbys befolkning stemte. Drømmen som vant ble satt inn i Drømmebanken av Lena Holm Berndtsson. Hennes drøm var å etablere et familie- og aktivitetssenter på Breivoll Gård.

3.6 Breivolls Venner

09.03.11 innkalte Ås Begeistringsetat til folkemøte for å diskutere hvordan man best kunne jobbe for vinnerdrømmen. Det ble besluttet å opprette en stiftelse, med det mandat å utarbeide et driftsalternativ for gården. Et styre ble valgt og stiftelsen fikk status «under etablering». Da det kreves kr 100 000,- i grunnkapital for å etablere en stiftelse, valgte styret først å organisere seg som en forening. Breivolls Venner ble stiftet 19.10.11 med følgende formål:

Det kortsiktige målet er å få samlet inn nok midler slik at foreningen kan opprette stiftelsen Breivoll. Stiftelsen Breivoll vil ha som formål å styrke og utvikle Breivoll Gård og friområde som en fellesskapsarena, samt sikre tilgang for allmennheten. Det langsiktige målet er at foreningen Breivolls venner etter dette fortsetter som en venneforening knyttet til stiftelsen, og bidrar til dennes formål.

I styret til Breivolls Venner sitter:

Leder: Rikke Soligard - leder Ås Begeistringsetat og engasjert innbygger
 Nestleder: Hans Erik Lerkelund - leder Naturvernforbundet i Ås og engasjert innbygger
 Kasserer: Jannicken Stensland - engasjert innbygger
 Sekretær: Lena Holm Berndtsson - drømmevalgvinger og engasjert innbygger
 Styremedlem: Bjørg Texmo - engasjert innbygger
 Vara: May Sølvi Mathisen - engasjert innbygger
 Vara: Kjeld Gustavsen - engasjert innbygger

Breivolls Venner har siden etableringen diskutert ulike konsepter og organisasjonsmodeller for et levedyktig driftsalternativ på Breivoll Gård. Drømmen som vant drømmevalget skisserte en familiegård der et terapeutisk tilbud til familier i krise, kombinert med kafé- og

gallerivirksomhet, stod i sentrum. Drømmevalginnhaver Berndtsson påpekte likevel at det viktigste ved hennes drøm var å skape en åpen og attraktiv møteplass i Nordby.

3.7 Innbyggerinitiativet

På den tiden drømmevalget ble gjennomført hadde altså Ås kommunes leieforhold med BKM lenge vært gjenstand for diskusjon, både på politisk nivå, i lokalavisene og i lokalsamfunnet generelt. Da kommunen våren 2011 stod i ferd med og reforhandle BKMs leieavtale, ble det helt avgjørende for Breivolls Venner å kjøpe seg tid til å utvikle sitt driftsalternativ.

Styret iverksatte da et innbyggerinitiativ med den hensikt å skaffe dette handlingsrommet. I innbyggerinitiativet ba vi om at Ås kommune ikke måtte godkjenne flere investeringer fra BKMs side på gården før tidligst januar 2013, og at de måtte bruke tiden fram til da på å vurdere hvilke leietakere kommunen og befolkningen var best tjent med drev gården i framtiden.

Et innbyggerinitiativ er innbyggernes demokratiske rett til å sette en sak på den politiske dagsordenen. Det kreves at minst 2%, eller alternativt at minimum 300 innbyggerne stiller seg bak initiativet. Vi samlet inn over 900 underskrifter og disse ble overlevert formannskapet i Ås kommune 23.03.2011. Kommunestyret tok innbyggerinitiativet til etterretning og ga oss tiden ut 2012 til å bygge vårt driftsalternativ.

3.8 Offentlig formål

Breivoll Gård var lenge foreslått regulert til allmennyttig formål, men dette ble omgjort mot slutten av tidligere omtalt reguleringsprosess og vedtak om at gårdstunet skulle ha et offentlig formål ble fattet 03.02.2010.

Breivolls Venner har skrevet til fylkesmannen for å få en uttalelse på hva reguleringen «offentlig formål» innebærer sånn rent praktisk. I mail fra fylkesmannens kontor datert 31.05.12 fikk vi følgende svar:

*Vi viser til vårt brev av 04.05.2012 til Breivolls Venner der vi svarte på spørsmål vedrørende reguleringsbestemmelser for Breivoll gård. Vi skrev her at: "Regulering til offentlig formål innebærer at lokalene skal være tilgjengelig for allmennheten." Vi ønsker imidlertid å rette på vår uttalelse, da denne definisjonen ikke er korrekt etter plan- og bygningsloven av 1985. Offentlig formål nyttes til bygninger og arealer som eies av staten, fylket og kommunen og har en **offentlig funksjon**. Bygninger regulert til offentlig formål forutsettes derfor eid av det offentlige, men formålet sier ikke noe konkret om bygningene skal være tilgjengelig for allmennheten.*

Ordet formål defineres slik på wikipedia: *Et formål er et resultat, en slutning, et mål, eller grunnen til en handling man med vilje foretar. Kan også være om et objekt som er tatt i bruk eller som eksisterer av en eller annen grunn eller formål.*

Breivolls Venner forstår det slik at et «offentlig formål» i Breivoll Gårds tilfelle betyr at det er et formål - *en hensikt* - med eiendommen som er offentlig, og derav for allmennhetens

interesse. Eiendommen er ikke bare offentlig eid - *formålet* for eierskapet skal også være offentlig. Selv Ås kommune har gitt eksempler i reguleringsvedtaket sitt på hva de legger i bestemmelsen offentlig formål - nemlig: Beverting, overnatting og møtelokale.

Breivolls Venner mener at man ved å legge et senter for natur, kultur og helse til gården – et såkalt NaKuHel-senter, så oppfyller ikke kommunen bare reguleringsplanen om offentlig formål. En slik beslutning vil også utløse en *mengde muligheter* til å skape en bedre framtid for befolkningen i og rundt kommunen. De neste kapitlene vil fortelle hvordan og hvorfor.

4.0 NaKuHel-konseptet

Det mystiske ordet NaKuHel, er altså ikke mere mystisk enn at det er en sammensetning av ordene Natur, Kultur og Helse. Konseptet feirer i år (2012) 25 års jubileum og ble grunnlagt av Gunnar Tellnes i 1984. Tellnes er professor ved Universitetet i Oslo (UiO), og spesialist i samfunnsmedisin. Han er ansatt som seksjonsleder for Seksjon for sosialmedisin, ASAM, UiO, og rådgivende overlege for NAV Buskerud.

4.1 Bakgrunn

Tellnes utviklet NaKuHel-konseptet etter at han gjennom mangeårig forskning og praksis så en klar sammenheng mellom natur- og kulturaktiviteters innvirkning på folks opplevelse av livskvalitet og helsetilstand.

NaKuHels idegrunnlag er å stimulere til helhetstenkning rundt det å være menneske, og at individets opplevelse av helse må sees i samspill mellom kropp, intellekt, følelser, ånd samt tilhørighet i fysisk og sosialt miljø. Helhetstanken handler også om å få mennesker til å samarbeide på tvers av kjønn, alder, etnisk tilhørighet, livssyn, politisk tilhørighet, helsetilstand, yrke og samfunnsposisjon, og til sist: Bevisstgjøre hvilken avgjørende rolle samspillet natur, kultur og helse har for folks liv og utvikling.

Tellnes forsket i en periode på årsaksbakgrunn for sykemeldinger i arbeidslivet. En av de viktigste faktorene han kunne påvise var at 50% av sykefraværet skyldes «diffuse» diagnoser, altså diagnoser som ikke oppstår som følge av ulykke eller infeksjon. Dette er diagnoser man ikke nødvendigvis dør av – men som har betydelig innvirkning på folks livskvalitet. Han mente svært mange av disse plagene med fordel kunne møtes på annet vis enn medikamentbasert behandling og innførte såkalt «grønn resept». Grønn resept går ut på at legen istedenfor medikamenter skriver ut resept på ulike tiltak som stimulerer til sosial, kreativ og fysisk utfoldelse.

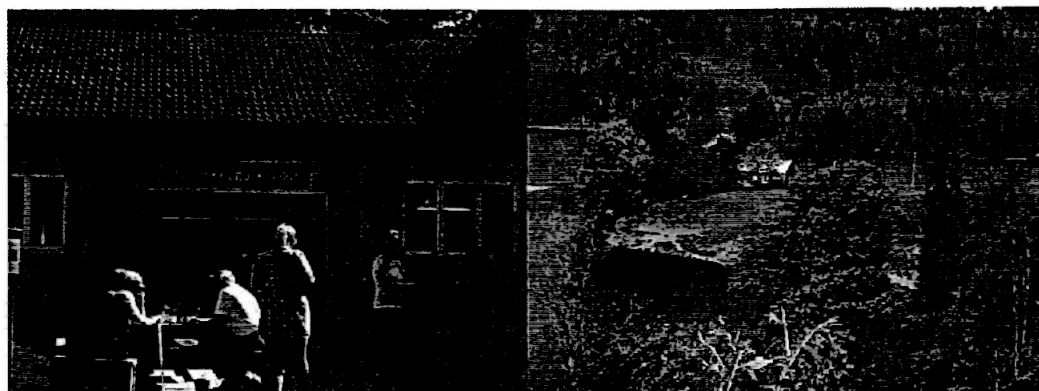
Tellnes oppdaget også at det var viktig å ta tak i folks «restarbeidsevne» under sykemeldingsperioden, da han så at det å finne meningsfylt aktivitet i samsvar med egne evner og muligheter i seg selv var god medisin i «tilfriskningsprosessen». Han så at en tilrettelegging av oppgaver og aktiviteter i nærmiljøet ville kunne gi enkeltmennesker en anledning til å oppleve at samfunnet hadde bruk for dem til tross for redusert arbeidsevne. Dette igjen førte til økt mestringfølelse, økt selvtillit og stimulerte lysten til videreutvikling av egne iboende evner og talenter.

4.2 Etablering

Alle disse erfaringene og tankene førte til at Tellnes etablerte sitt første senter for helhetstenkning i 1987: NaKuHel-senteret på Røst. Senteret ble drevet fra et lite småbruk som Tellnes kjøpte til nettopp dette formålet. Hovedmålet hans var å fremme helse, miljø og livskvalitet gjennom å satse på positive natur- og kulturaktiviteter der innbyggerne selv hadde påvirkningskraft til utviklingen. Lokalene ble brukt av lokalbefolkningen til ulike sammenkomster og av kunstnere og kulturinteresserte som brukte lokalene til å fremme eget virke.

Fleire NaKuHel-sentre har siden den gang oppstått i ulike former flere steder i landet etter inspirasjon fra Tellnes, men det er altså NaKuHel-senteret ved Semsvann i Asker som Breivolls Venner har valgt ut som driftsmodell for Breivoll Gård.

4.3 NaKuHel- senteret i Asker

NaKuHel-senteret i Asker ble etablert i 1995 i UMBs gamle undervisningslokaler ved Semsvannet. Senteret er en frivillighetssentral, og mottar støtte fra blant annet Asker kommune, Kulturdepartementet og NAV. Senteret knytter til seg en mengde frivillige, samt personer på arbeidsmarkedstiltak som sammen med daglig leder og styret i NaKuHel-stiftelsen er med på å drifte og utvikle senteret. Stedet besøkes ukentlig av ca. 1 200 personer.

Senterets visjon

NaKuHel Asker skal skape felles møteplasser og aktiviteter for helhetstenkning og kreativitet innenfor samspillet Natur-Kultur-Helse, der offentlige etater, næringsliv, frivillige organisasjoner, ildsjeler og andre samarbeider mot et felles mål.

NaKuHel-gruppene

Aktivitetstilbudet ved senteret i Asker er i stor grad linket opp til de ulike NaKuHel-gruppene som etableres fortløpende etter initiativ fra brukerne. I 2011 var det hele 25 slike grupper i aktivitet. Gruppene varierer i størrelse, men felles for alle er at de organiseres av en ansvarlig gruppeleder. Hensikten med gruppene er at de skal skape trivelige miljøer som styrker livskvalitet og helse for deltakerne. Deltakeravgiften er lav, men det betinges at man er medlem av NaKuHel-senteret. Man møtes 2-4 ganger pr. måned i lokaliteter knyttet til stedet. Eksempelvis finnes det grupper innenfor følgende interessefelt:

Visesang, foto, litteratur, naturfag, lokalhistorie, kor, bridge, tur, maling, drivhus og hage, filosofi, samtalegrupper m.m..

Smia KulturKafé

Smia er senterets storstue og samlende møteplass. Her serveres mat og drikke til hverdag og til fest. På Smia bidrar både frivillige og deltakere på arbeidsmarkedstiltak til driften. Smia har åpent hverdager kl.10.00-14.00 og helgedager kl.11.30-15.30. Kaféen er et trekkplaster som lokker folk ut til området, der den ligger godt plassert ved inngangen til det populære turområdet rundt Semsvannet.

Økonomi

NaKuHel Asker omsatte i 2011 for kr 5, 3 millioner. De største inntektskildene er offentlig tilskudd (2,8 mill.) og Smia kulturkafé (1,2 mill.). Øvrige inntekter kommer fra bl.a. medlemskontingenter, kursvirksomhet og lokalutleie.

De samlede driftsutgiftene var i 2011 på kr 5,3 millioner, der lønnsposten er den største (1, 9 mill.) Regnskapet til NaKuHel Asker er vedlagt. **Vedlegg 1.**

Organisering

NaKuHel Asker er organisert som en stiftelse, og denne har det overordnede ansvaret for driften. I styret sitter 10 personer med ulik bakgrunn/interesse for NaKuHel, samt to observatører fra Asker Rotary. Senteret har tilsatt en daglig leder i 100% stilling, en konsulent i 60% stilling, en kafèansvarlig i 20% stilling, samt en renholdsmedarbeider i 25% stilling.

Et LKA-prosjekt (Livskvalitet i arbeid) har bidratt til at senteret har fått statlige fattigdomsmidler til en driftsgruppe som blant annet tar seg av vedlikeholdsarbeid på eiendommen. LKA-prosjektet er en nyskapende modell for aktivisering og arbeidstrening for personer som ikke mestrer vanlige arbeidsmarkedstiltak. 13-15 personer er knyttet til prosjektet som støttes av NAV Asker og Asker kommune. Disse får tilbud om fellesskap, gruppeaktivitet og ulike temadager i tillegg til arbeidsoppgaver på driftssiden. To arbeidsledere i 100% stilling følger opp deltakerne, og det er ansatt en koordinator i 60% stilling.

4.4 Asker-ordførers lovord:

Lene Conradi (H) er Askers ordfører. Hun sier følgende om NaKuHel-senteret i Asker i mail til Breivolls Venner:

I Asker kommune legger vi stor vekt på å tilrettelegge for frivillighet. I 2007 vedtok kommunestyret en frivillighetsmelding, som har vært et grunnlag for utvikling av frivillig arbeid i Asker etter det. Vi har tre frivillighetssentraler, hvorav NaKuHel er en av sentralene.

NaKuHel-senteret i Asker ble etablert i 1995 og arbeider med å fremme helse, miljø og livskvalitet gjennom deltakelse og engasjement i sosiale fellesskap, natur- og kulturaktiviteter. Stiftelsen har et tett samarbeid med kommunen, og kommunen bidrar også til driften. Stiftelsen mottar også statlige midler som en frivillighetssentral fra Kulturdepartementet. Når det gjelder det kommunale bidraget dekker det ikke mer enn om lag 1/8 av driften. NaKuHel i Asker er, etter min mening, et svært godt tilbud til Askers innbyggere. Den kommunale støtte vil alltid måtte vurderes opp mot andre gode tiltak. I Asker anser vi NaKuHels virksomhet som så viktig, særlig med tanke på forebygging, at vi har prioritert dette tilbudet i flere år, og vi ønsker å videreutvikle samarbeidet ytterligere.

5.0 NaKuHel Follo - Vårt driftsalternativ for Breivoll gård

Da vi kom over NaKuHel-senteret på Sem i Asker var det som å ramle rett opp i en skattekiste av muligheter. Noen hadde tatt alle de ønsker og drømmer som vi hadde for Breivoll Gård og satt de i system. Senere fant vi fram til andre steder som også driftet etter lignende modeller - steder som i årevis hadde levert et rikt aktivitetstilbud innen natur, helse og kulturliv til stor glede og nytte for sine kommuner og innbyggere. Det ga inspirasjon til videre arbeid, for det beviste nemlig at DET ER MULIG!

5.1 Organisering

Organisasjonsmodellen er en arbeidsskisse, og denne vil utvikles etter hvert som prosessen skrider fram. Vårt utgangspunkt er at NaKuHel på Breivoll bygges opp over samme lest som senteret i Asker.

En stiftelse har det bærende ansvar for driften – herunder økonomi, organisering av samarbeidspartnere, rammeverk og avtaler. En daglig leder i 100% stilling har ansvar for den daglige driften, prosjektorganiseringen og aktivitetstilbudet. Ulike konseptprosjekter vil på sikt utløse lønnsmidler slik at flere mennesker kan ha sitt daglige virke på gården. Noen av disse prosjektene beskrives nærmere senere i prospektet.

Mye av NaKuHel-virksomheten baseres på frivillighet. Det være seg alt fra drift av aktivitetstilbudet til vedlikeholdsoppgaver på eiendommen. På NaKuHel Asker er det en fast stamme på 90-100 frivillige som bistår i driften. I tillegg kommer de 200-300 frivillige som bidrar 2-3 ganger pr. år. Vi tenker at det er realistisk å se for seg noe av det samme på Breivoll Gård etter hvert som tilbudet etableres og fester seg. Allerede nå har vi over 600 medlemmer i Breivolls Venner, dette er dobbelt så mange som Asker har. Flere av disse medlemmene vil på ulikt vis vil bidra overfor senteret. Avhengig av arbeidets art vil oppgavene organiseres av henholdsvis daglig leder, aktuelle gruppeledere i NaKuHel-gruppene eller en kvalifisert gårdsvaktmester.

Vi har besluttet å etablere selve stiftelsen i mars 2013, på årsmøtet til Breivolls Venner. Vi kunne etablert stiftelsen tidligere da vi har samlet inn nok grunnkapital, men vi ønsker å bruke tid på å få på plass et godt styre. I stiftelsens styre vil det sitte personer som av ulike årsaker brenner for en NaKuHel-etablering på Breivoll, og som har kunnskap innenfor fagfeltene natur, kultur og helse. To styrerepresentanter fra Breivolls Venner vil sitte i stiftelsen. En som styremedlem og en som varamedlem. Dette blir vedtektsfestet, da vi syntes det er viktig å sikre et tett og nært samarbeid mellom venneforeningen og stiftelsen. Vi håper at kommunen på sikt ønsker å stille med en representant i stiftelsesstyret. Breivolls Venner vil etter stiftelsesetableringen fortsette som en venneforening som skal bidra til at stiftelsen når sitt formål:

Å styrke og utvikle Breivoll Gård og friområde som en fellesskapsarena, samt sikre tilgang for allmennheten.

Breivolls Venner vil bidra til dette slik:

- Gjennom aktivt å skaffe medlemmer, samt økonomiske bidrag til stiftelsens arbeid.
- Organisere dugnadsarbeid blant medlemmene for å utvikle og ivareta gårdens bygninger og omliggende områder.
- Å samarbeide med stiftelsen i forhold til å avholde og utvikle ulike aktivitetstilbud og arrangementer.

5.2 Frivillighetssentral

Flere av landets NaKuHel-sentre er bygget opp rundt en frivillighetssentral. Senteret i Asker er eksempelvis en av tre frivillighetssentraler i Asker kommune. Ås kommune har allerede en frivillighetssentral, men daglig leder der, Tone Eng, sier at det pga. kommunens størrelse er behov for å etablere en til. Hun mener også at den beste beliggenheten for denne er i Nordby. Det er derfor naturlig å tenke at den kan legges til et NaKuHel-senter på Breivoll. Vi vil ta initiativ til at det søkes om en slik etablering allerede våren 2013, slik at en evt. oppstart kan komme i gang i 2014. Går dette igjennom vil vi enten drifte denne fra det gule

«handikaphuset» på Breivoll (se pkt. 5.5 og 5.8) eller fra et annet egnet sted i Nordby. Dette for å sikre en solid etablering på Breivoll Gård, straks det blir aktuelt.

5.3 Samarbeidspartnere

Hele NaKuHel-filosofien er tuftet på et aktivt samarbeid mellom kommune, næringsliv, lag/foreninger og ildsjeler. Vi har allerede nå vært i samtale med flere aktuelle aktører som ser svært positivt på å være med på å utvikle et tilbud på Breivoll Gård under NaKuHel-paraplyen. De største av disse er DNT Oslo og omegn og Oslofjordens Friluftsråd. Vi ønsker også å knytte til oss Padleforbundet, BKM, UMB, NAV, lag og foreninger i Ås kommune, bedrifter, skoler og barnehager i regionen. Det er vanskelig å inngå konkrete samarbeidssamtaler med noen før vi vet om Ås kommune velger å støtte driftsalternativet vårt, men stemningen er veldig positiv hos alle dem vi har vært i kontakt med. Mulighetene her er svært mange!

Det vil være naturlig for NaKuHel Follo å samarbeide med kompetansemiljøer innen folkehelse, natur og kultur. Høgskolen i Oslo og Akershus, har jobbet mye med NaKuHel i Asker. UMB som ligger oss geografisk nærmere, arbeider med folkehelse, natur og miljø gjennom både forskning og undervisning (www.umb.no/helse). Det er derfor naturlig å se på muligheten for et samarbeid om studentarbeider som masteroppgaver eller mindre prosjekter organisert som kurs. UMB-miljøet vil også kunne være en aktuell kompetansepartner om NaKuHel Follo søker utviklingsprosjekter gjennom for eksempel Ekstra Stiftelsen.

Vi har også vært i kontakt med ordfører i Ski, Anne Kristine Linnestad. Hun stiller seg svært positiv til etableringen av et NaKuHel senter på Breivoll. Hun mener at dette kan bli et veldig bra tilbud til Follo sine innbyggere og foreslår at dette kan tas opp som egen sak i Follorådet. Dette er jo en ypperlig anledning til økt interkommunalt samarbeid! Om flere kommuner går sammen og bidrar ovenfor et NaKuHel-senter i Follo, åpner det for enda flere muligheter enn vi skisserer her i prospektet.

En av våre viktigste samarbeidspartnere blir Ås kommune selv. For uten støtte og tilrettelegging fra Ås kommune blir det vanskelig å lykkes med et NaKuHel-senter på Breivoll. Her håper vi virkelig kommunen ser sitt ansvar! Vi minner om at bygningsområdet på Breivoll er regulert til «offentlig formål». Dette ikke kan oversees.

5.4 Ås kommunes rolle

Ås kommune kan bidra på flere måter for at et NaKuHel-senter på Breivoll blir en suksesshistorie. Kommunen kan:

- Ta ut sin kontraktsfestede bruksrett av gården, slik at stiftelsen kan begynne å bygge opp konseptet. Kommunen kan med tanke på videre framdrift i saken forhandle seg til at stiftelsen får dette huset til fri disposisjon i opsjonsperioden 2013-2018. Da vil også kommunen få full mulighet til å kunne følge stiftelsens utvikling og arbeid, samt bidra til at alternativet styrkes. Se mer pkt.5.8.
- Ved aktiv deltagelse i arbeidet med å utvikle det endelige driftskonseptet.
- Ved å stille med en representant i stiftelsens styre.
- Gjennom økonomiske bidrag. Enten ved å foreta nye prioriteringer, eller ved å omprioritere allerede eksisterende midler. Askers ordfører Lene Conradi sier at hennes kommune har valgt å prioritere nettopp dette. De bidrar med 1/8 av

driftskostnadene, disse går til lønn av daglig leder som er ansatt i Frivillighetssentralen.

- La stiftelsen disponere lokalitetene på Breivoll Gård uten kostnad, mot at stiftelsen vedlikeholder og ivaretar bygningene.
- Legge egnede kommunale tjenester til Breivoll Gård.
- Kjøpe aktuelle helse- og sosialtjenester fra aktører som drifter innen dette fagfeltet fra Breivoll Gård.
- Synliggjøre viljen til og verdien av å utvikle Breivoll Gård som en fellesskapsarena i kommunen, og slik inspirere avventende aktører til å bidra aktivt til formålet.
- Legge en frisklivssentral-satellitt til Breivoll, med et opplegg som også andre Follo-kommuner kan kjøpe tjenester fra. For eksempel kan gruppeaktivitetene på gården være et tilbud til frisklivssentralens brukere.

5.5 Aktiviteter og tilbud

Breivoll friområde består av sjø, svaberg, sandstrender, gressletter og et flott skogsområde. Det mange kanskje ikke vet er at matjorda der, fra tidligere tider, er kjent for å være av svært god kvalitet. Målet med aktivitetene våre er å løfte frem *alle* disse kvalitetene, og i enda større grad gjøre dem tilgjengelig for allmennheten.

Satsningsområdene vi ser for oss per i dag er gårdsdrift, kafédrift, friluftslivsaktiviteter, overnattingstilbud, kurs- og seminarvirksomhet, kulturaktiviteter, samt arbeidsmarkedstiltak knyttet til alle disse virksomhetene. Det er et mål å skape bredde og favne mange. Etablering av NaKuHel-gruppene blir en viktig bærebjelke i dette arbeidet. Vi ønsker å etablere senteret gradvis, og aktivitetsnivået vil økes etter hvert som driften setter seg. Noen av aktivitetene vil lett la seg etablere allerede ved oppstart, mens andre må få utvikle seg over tid.

Nedenfor vil vi gå nærmere inn på enkelte av aktivitetene. Det er viktig å understreke at alt dette inntil videre bare er forslag. Vi kan ikke gå inn på konkrete avtaler før vi vet om vi blir godkjent som driftere av gården.

Kafeen – Gårdens hjerte!

Noe av det første vi vil prioritere å få på plass er en gårds kafé. Kafeen vil bli en yrende sosial møteplass, som gjennom sitt mattilbud og sine arrangementer vil trekke besøkende til gården. Vi vil også knytte kafeen opp mot kurs- og seminarvirksomhet for å sikre en bærekraftig drift også i ukedagene. Om det lar seg gjøre vil det også være ønskelig å tilby overnattingsmuligheter for tilreisende møtedeltakere. Målet er at kafédriften både skal lønne en ansvarlig leder, samt bidra med driftsmidler til stiftelsen. Kafeen vil også være en god arbeidstreningsarena for både ungdom og voksne som har falt utenfor skole- og arbeidsliv. Dette har fungert med stort suksess på senteret i Asker, og bør la seg kopiere til Breivoll. Gjennom kjøkkenhagedriften ønsker vi å produsere råvarer til bruk i kafeen.

NaKuHel-gruppene

Mye av aktivitetstilbudet på gården vil foregå i de selvdrevne NaKuHel-gruppene som beskrevet under punkt 4.3. Selv om gruppene i stor grad driftes av en ansvarlig «ildsjel» og gruppeleder, må gruppene først startes opp etter at daglig leder har godkjent konseptet. Behovet for lokaler vil variere fra gruppe til gruppe, og en liten gruppeavgift fra deltagerne finansierer lokalleien. Gruppene er åpne for alle, men fast deltagelse forutsetter medlemskap i Breivolls Venner. I Asker har man, som tidligere nevnt, 25 aktive grupper som årlig

aktiviserer hundrevis av mennesker. I gruppene bygges viktige sosiale nettverk og man tilegner seg ny kunnskap samtidig som man utvikler egne evner og interesseområder. Hva slags NaKuHel-grupper som etableres på Breivoll bestemmes av ildsjelene med ideene i samråd med daglig leder.

Gårdsdrift

Vi ønsker å tilbakeføre gårdsjorda på det såkalte «hestejordet» til matproduksjon. Gjennom dette vil jordas potensial utnyttes i mye større grad enn hva som er tilfelle i dag. Kjøkkenhagedriften skal drives etter økologiske prinsipper med størst mulig grad av selvforsyning og lukkede kretsløp.

Formålet med å ta i bruk gården som en matproduserende gård igjen er:

1. Å skape en trygg og praktisk arena hvor folk med ulik bakgrunn kan treffes på egne premisser, samt et sted der man kan drive med variert arbeidstrening og terapeutisk virksomhet.
2. Å formidle gleden ved å dyrke egen mat, samt kompetansen på hvordan man gjør det.

Dette kan gjennomføres på ulike måter, og i ulike størrelsesordener, og det vi ser for oss er følgende:

- Produksjon av mat til kafeen.
- Etablering av en urtehage i tilknytning til kafeens uteområde.
- Etablering av hager for skoler og for leirskolevirksomheten som ønskes på stedet.
- Etablering av en hage som kan brukes i «Grønn omsorg».
- Dyrking av frukt, bær og blomster. Hold av bier, høner og kaniner, og på sikt et småskala dyrehold for pedagogisk bruk med noen få sauer, ponnier og griser.
- Skogskjøtsel knyttet til «Grønn omsorg».
- Etablering av andelslandbruk på deler av eiendommen. Se **Vedlegg 2**.

Det ideelle for en slik type drift er at man på sikt har en bofast gårdsbestyrer på stedet som kan ha det overordnede ansvaret for den daglige gårdsdriften. Denne vil kunne finansieres på ulike måter, noe som vi vil se nærmere på fremover. Noen av mulighetene er gjennom etablering av nevnte andelslandbruk, driftsstøtte til landbruket og på sikt delvis gjennom inntekter stiftelsen får fra andre virksomheter.

I tillegg ønsker vi å tilby kurs og seminarer rundt temaer knyttet til økologisk hagebruk og matlaging. Dette kan være kurs i kompostering, dyrking av urter og grønnsaker, kokkekurs og videreføring.

Vi har etablert kontakt med ulike steder som driver med beslektet virksomhet. Eksempler på dette er Geitmyra matkultursenter som drives av Andreas Viestad og andelslandbruket på Øverland gård. Vi har også knyttet oss opp mot MAJOBØ- nettverket som har som mål å inspirere til dyrking av egen mat (Mat og Jord der du Bor, et prosjekt ledet av Gaia arkitekter og sponset av bl.a. Fylkesmannen). Fylkesmannens landbrukssjef har også uttalt seg svært positivt til dette tiltaket, og oppstarten og etableringen av en slik type gårdsdrift vil med stor sannsynlighet kunne delfinansieres gjennom støtteordninger som de administrerer.

Barnehage

Dersom det er ønskelig kan det også la seg gjøre å opprette en naturbarnehage med tilknytning til en av gårdsbygningene. På NaKuHel i Asker har de dette, og barna er med på flere av aktivitetene senteret tilbyr. Kommunen må selv vurdere behovet for dette.

Friluftsliv

Vi ser for oss en mengde friluftslivsaktiviteter på Breivoll Gård. Blant annet har DNT og Oslofjordens Friluftsråd signalisert at de kan tenke seg å bidra ut fra sine fagfelt. Tanken er at disse to store aktørene får en egen bygning på tunet øremerket slik bruk – Friluftslivets hus. DNT luffer at de evt. kan etablere et lokallag, eksempelvis Barnas turlag, og drifte dette med base fra Breivoll. Merking og rydding av stier, arbeid med kyststien, avvikling av leirskole sommerstid er blant noen av aktivitetene som det er naturlig å iverksette. Vi ser også på muligheten for at Norges svømmeforbund kan ha svømmeskole i området sommerstid. Vi har et nært samarbeid med Naturvernforbundet i Ås, og formidling av kunnskap om natur og miljø vil også være viktig å få på plass som en del av tilbudet ved gården.

Vi har også vært i kontakt med Norges Padleforbund og Follo Brukshundklubb. Begge disse ønsker å være med på å skape et tilbud på Breivoll.

Kulturaktiviteter

Vi ønsker gjennom samarbeid med både Kulturskolen i Ås, Ås kulturforum, kommunens ungdomsklubber og Ås Begeistringsetat m.fl. å skape et yrende tilbud for befolkningen på kultursiden. I drømmebanken står bl.a. vinnerdrømmen fra Sjøskogen skole og blomstrer. Den handler om å etablere et kunstsenter for barn – og dette er en drøm som vi ønsker å virkeliggjøre på Breivoll.

Ås Begeistringsetats ungdomsprosjekt Team Experience kan med hell få en base på Breivoll. Team Experience er ungdommer i alderen 13-18 år fra Ås som jobber med å skape fellesskapsarenaer i eget lokalsamfunn gjennom ulike kulturaktiviteter. Teamet er til nå mest kjent for den årlige musikkfestivalen Breivoll Experience, men prosjektet er i vekst og flere aktiviteter er i ferd med å utvikle seg.

Ås Begeistringsetat ønsker også å etablere «Begeistringens hus» på Breivoll – et senter for utvikling av lokalt engasjement. Her blir det foredrag og kursvirksomhet innen motivasjon og begeistringsledelse for både næringsliv, lag og foreninger. Samtidig tilrettelegges huset som en felles møteplass for lag og foreninger i kommunen, der man kan finne inspirasjon og kunnskap om hvordan man kan skape bidragslyst hos medlemmer, og ikke minst hvordan man best mulig kan ta ut foreningens potensiale. Det vil avholdes temakvelder på tvers av forenings- og lagstilhørighet der ulike aktører utenfra kan bidra med ny kunnskap.

Er det noe Ås kommune er landskjent for så er det steinalderkulturen på Nøstvet! Vi ønsker i samarbeid med kommunen og kompetente personer på området å etablere litt plass på Breivoll Gård til å formidle denne unike biten av vår lokalhistorie. Det er også gjort funn av en rekke steinalderboplasser på Breivoll, og det kunne vært veldig givende å gjøre disse mer tilgjengelige for allmennheten, med rydding av stier, info-skilte, guidede turer m.m. Det vil bli tatt initiativ til et samarbeid med historielag i kommunen, for å lage et opplegg for lokalhistorisk formidling.

Vi ønsker også å tilrettelegge for alt fra små konseptkonserter på kafeen til større utendørsarrangementer som kan appellere til store deler av befolkningen.

I tillegg til alt dette vil vi igjennom Begeistringens hus invitere lag og foreninger i kommunen til å skape aktivitet for sine medlemmer på gården.

Arbeidsmarkedstiltak m.m..

I Asker har man flere personer på ulike tiltak finansiert gjennom NAV, og statelige fattigdomsmidler. Disse personene bidrar aktivt i den daglige driften. NAV i Asker sier at tilbudet de gir sine brukere igjennom NaKuHel-senteret er et lavterskeltilbud. Tilbudet passer for brukere som av ulike årsaker ennå ikke er klare for ordinære arbeidsmarkedstiltak. Stiftelsen vil jobbe for at Breivoll Gård skal bli en ettertraktet arbeidstreningsarena for NAV, samt andre aktuelle grupper som for eksempel funksjonshemmede og langtidssykmeldte. Vi ser for oss ulike grupper i tilknytning til gårdsdrift, hagene, ungdomsgrupper i skogen, praksisplasser i kafeen og en mulighet for ulike kurs i regi av NAV på stedet. Det ville også være spennende å kunne tilby veiledning fra NAV til for eksempel skriving av jobbsøknader for å hjelpe folk hele veien fra sykdom til arbeid igjen.

Vi vil at gården skal bli en attraktiv arena for arbeidstrening, rekreasjon, opplæring, og sosialt entreprenørskap. I juni vedtok kommunestyret at de skulle skapes en lærlingeplass pr. tusende innbygger. Denne lærlingesatsningen bør også sees i sammenheng med dette, da noen av disse lærlingeplassene kan legges til Breivoll Gård. Her finnes det midler i både kommune og fylke som man kan søke støtte fra.

Vi ønsker også å tilrettelegge for tilbud til barnefamilier som sliter og ungdommer som faller ut av skolen. Et familievernssenter kan om ønskelig med tiden bygges opp med base fra en av husene på Breivoll Gård.

Kan man virkelig få til alt dette på Breivoll Gård? Begeistringens hus, gårdsdrift, familievernssenter, barnehage, friluftslivsaktiviteter, frivillighetssentral, OG et barnkunstssenter? Vi mener det. Eiendommen består i dag av 5 bygninger. Flere av bygningene kan fylle flere funksjoner. Vi trenger ikke gjøre alt. Men vi må gjøre det som fungerer best. Hvordan dette spennende og mulighetsskapende puslespillet skal se ut til slutt skal kommunen få være med å definere.

5.6 Samarbeid med BKM

Helt siden arbeidsgruppen ble nedfelt i mars 2011 har Breivolls Venner sett på ulike løsninger for hvordan man kunne bygge det beste driftsalternativet for Breivoll Gård. Vi har også gjennomført flere samtaler om en samarbeidsløsning med BKM. Vi har hele tiden ment at en driftsløsning for gården ikke handlet om enten eller, men både og. Breivolls Venner har stor respekt for BKM og den jobben de har nedlagt i eiendommen, og har også stor forståelse for at de ønsker å videreføre leieavtalen etter at de har investert så mye tid og krefter i å sette stedet i stand.

Våre innvendinger i saken handler om at disse betingelsene har vært en forutsetning for leieavtalen, og således helt som forventet. Vårt syn er at stedet etter endt leieperiode bør åpnes for allmennheten, som intensjonen til Aase Nørbech Alfson var da hun solgte gården til kommunen på 60-tallet. Det betyr ikke at BKM ikke fortsatt kan bruke stedet, snarere tvert i mot. Stiftelsen ønsker å skape et alternativ som favner ALLE. Vi har etterstrebet å skape et

driftsalternativ for gården som inkluderer og som åpner opp stedet som en fellesskapsarena, der natur og friluftsliv, kultur, kreativitet og helse er i fokus.

Vi tar sikte på å overta ansvar for driften av Breivoll Gård når opsjonstiden utgår i 2018. Vårt håp er at BKM ser at de som en av våre samarbeidspartnere fortsatt vil ha nytte og glede av eiendommen. Vi har dessverre ikke klart å komme fram til en samarbeidsløsning på de månedene vi har hatt til rådighet, og kan derfor ikke skrive BKM inn i driftsalternativet vårt. Vi håper likevel at vi med kommunens hjelp kan komme fram til en god samarbeidsplattform med BKM – en løsning som ivaretar reguleringsbestemmelsen om «offentlig formål». Vi mener gården kan romme alle og at det bare krever god organisering mellom de ulike partene og aktivitetene som etableres. Dette arbeidet vil da ledes av stiftelsen, i tett samarbeid med kommunen og aktuelle aktører.

5.7 Tidsperspektiv

Selv om dagens leiekontrakt m/opsjon ikke utløper før 2018, er det fullt mulig for stiftelsen å starte opp sin virksomhet allerede i 2013. Dette vil være et viktig ledd for å bygge kapital for full oppstart i 2018. Se punkt 5.8.

I dagens leiekontrakt står det følgende i punkt 2 andre ledd:

Ås kommune får vederlagsfritt benytte eiendommen med tilhørende fasiliteter og utstyr til aktiviteter for fysisk funksjonshemmede barn og unge og psykisk utviklingshemmede i Ås kommune under ledelse av kommunens egen representant. Minimum i et omfang av en hverdag i uken, to helgedager i måneden i sambruk med DKM. Dessuten en sammenhengende uke i skolens ferie. For øvrig avklares bruken nærmere med de ansvarlige i kommunen før hvert skolesemester.

Dette fungerte godt en periode, men de siste årene har ikke denne bruksmuligheten blitt benyttet. Breivolls Venner mener at dersom kommunen ønsker at det etableres et NaKuHel-senter på Breivoll i 2018, så kan de allerede nå tilrettelegge for en slik etablering ved at stiftelsen får tilgang til kommunens rett til bruk av gården. Vi ser da for oss å bruke det gule «handikaphuset». Siden kommunen i kontrakten har muligheter til å avtale sin benyttelsesgrad av gården før hvert skolesemester, burde det la seg gjøre å åpne opp for annen type bruk enn det kontrakten skisserer i dag. Håpet er at vi kan disponere huset fritt innenfor de rammene NaKuHel-konseptet skisserer. Det innebærer alt fra kafédrift og etablering av en frivillighetssentral, til mulighetene for å starte en NaKuHel barnehage etter Askermodellen. Flere av disse tilbudene kan kombineres, for allerede i en oppstartperiode å kunne holde et godt aktivitetsnivå.

En slik gradvis oppstart vil også være gunstig dersom det lykkes å forhandle fram en samarbeidsløsning med BKM fra 2018.

5.8 Økonomi

Vi har støttet oss på regnskapstallene til NaKuHel Asker når vi nå har laget utkast til et enkelt budsjett, men ser at driften må bygges opp over tid, samt tilpasses lokale forhold. Vi har ikke tilgang til BKM's driftstall for gården, men Johan Alnes anslår i mail til Rikke Soligard 18.01.11 at driftskostnadene på Breivoll gård årlig beløper seg til rundt kr 600 000,- Dette er basert på BKM's anslag i formannskapssak 64/10. Det er ingen opplysninger om hva slags utgiftsposter og størrelser som ligger bak dette tallet, og det er derfor vanskelig for Breivolls Venner å

lage et verifisert budsjett. Vår budsjett må sees på som en skisse, men vi har vedlagt det komplette regnskapet til NaKuHel Asker for 2011 slik at man får skikkelig innsikt i tallmaterialet bak et NaKuHel-senter i full drift. Et mer konkret og fyldig budsjett vil komme på plass så snart vi får et evt. klarsignal til drift. Først da kan vi begynne å lande samarbeidsavtaler med aktuelle aktører, samt søke prosjektmidler og tilskudd. Vi får også håpe at vi innen den tid har fått klarhet i de reelle driftsutgiftene som er knyttet til Breivoll Gård. Vi har ikke tatt høyde for en samarbeidsløsning med BKM i budsjettet, siden dette ikke er avklart. Alle samarbeidsaktører som kommer inn i prosjektet må sees på som en bonus, både hva gjelder aktivitetsnivå og økonomi. Det er viktig for oss å vise at vi også vil kunne klare oss på «egen hånd» og ikke er prisgitt store medaktører (med unntak av Ås kommune) for å lykkes i driften.

Det er også avgjørende for den endelige budsjettprosessen å få klarhet i hvilke investeringer BKM har gjort på gården når det gjelder utvikling og vedlikehold av eiendommen. En uavhengig tilstandsrapport som kan fastslå behov for investeringer for fremtida må foretas slik at vi får et grunnlag til å utarbeide gode skjøtselsplaner for hver av bygningene.

Kommunen har, som tidligere nevnt, alle muligheter til å bidra til en bærekraftig NaKuHel-drift på Breivoll Gård. Ett av bidragsforslagene er at kommunen lar stiftelsen bruke gården uten kostnad, mot at stiftelsen ivaretar bygningsmassen. I dag betaler BKM kr 100 000,- i husleie pr. år, mot at de vedlikeholder og oppgraderer eiendommen i henhold til kontrakt. Disse 100 000,- kan da sees på som en investering fra kommunens side i tiltak innen folkehelse. Dette er en svært lav pris å betale for tiltak som *uten tvil* vil kunne gi svært god helsefremmende avkastning.

All aktivitet som stiftelsen skaper på gården må sees som et innbyggertilbud driftet på vegne av Ås kommune, med det mål å fremme helse, livskvalitet og trivsel hos innbyggerne. Får vi på plass et interkommunalt samarbeid rundt dette, vil det også ha stor betydning for innbyggere i hele Follo – noe som vil sette Ås i førersetet for folkehelsearbeidet i regionen. Det burde derfor være attraktivt for kommunen å tilrettelegge for dette, ikke bare økonomisk, men også gjennom å bidra med kompetanse og evt. arbeidskraft (teknisk etat). Alt overskudd som oppstår ved drift av Breivoll Gård skal gå til drift og utvikling av stedet.

Utkast til budsjett første driftsår - 2018

Driftsinntekter	Breivoll Gård	Regnskapstall Asker 2011
Offentlig tilskudd (NAV, Kommune, fylkeskommune)	1 400 000	2 835 000
Salgsinntekter/kafé	650 000	1 303 741
Medlemsinntekter	190 000	60 500
Aktiviteter NaKuHel-gruppene	80 000	166 495
Kursinntekter	100 000	200 000
Annen driftsinntekt (Leieinntekt, gaver, arr, m.m.)	400 000	809 427
Sum driftsinntekter	2 820 000	5 375 163

Driftskostnader	Breivoll Gård	Regnskapstall Asker 2011
Lønnskost	950 000	1 898 041
Produkter for videresalg og til aktiviteter	400 000	875 111
Annen driftskostnad (strøm, avgifter, kontorrek. m.m)	1 000 000	2 055 711
Sum driftsutgifter	2 350 000	4 828 863

Kommentar budsjett :

Budsjettet for første driftsår tar altså utgangspunkt i driftstallene fra NaKuHel Asker i 2011. Vi mener det er sannsynlig at et NaKuHel-senter på Breivoll i sitt første fulle driftsår vil kunne prestere ca. halvparten av hva Asker oppnår i dag. Eneste tallet vi har lagt høyere er medlemsinntektene, da vi har en god del større medlemsmasse enn Asker. NaKuHel Asker har 300 medlemmer, Breivolls Venner har allerede nå dobbelt så mange. Vi mener det er sannsynlig at vi innen 2018 vil ha minst 1 200 medlemmer.

Se årsregnskapet til NaKuHel Asker for mer detaljert informasjon. **Vedlegg 1.**

I årsberetningen til NaKuHel Asker kan man lese mer om bakgrunnen for tallene. Årsberetningen kan lastes ned fra følgende nettside: www.nakuhel.no

Vi har som mål å opparbeide oss en god startkapital innen 2018, som kan bære de nødvendige investeringer for å klargjøre gården for ønsket bruk. Vi mener det er sannsynlig at vi kan opparbeide oss en startkapital på 2 millioner kroner dersom Ås kommune tar ut sin kontraktsfestede bruksrett av gården i perioden 2013-2018 til fordel for stiftelsen. Om bruken av det gule «handikaphuset» fristilles helt til vårt bruk, altså utover kontraktens en dag pr. uke, to helgedager pr. mnd., samt en sommerferieuke i året - så kan startkapitalen antagelig økes betraktelig.

Plan for opparbeidelse av startkapital i perioden 2013-2018

Driftsinntekter 2013-2018	Totalt	Merknad
Kafédrift fra "det gule huset"	600 000	1
Medlemsinntekter fra Breivolls Venner	950 000	2
Gaver fra næringsliv, privatpersoner og org.	250 000	3
1 ukes sommerleir for barn inkl. kafedrift	750 000	4
Sum driftsinntekter	2 550 000	
Driftsutgifter 2013-2018	Totalt	Merknad
Lønns- og driftsmidler leirskoleaktivitet	250 000	4
Innkjøp kafé (utstyr og råvarer)	240 000	
Annet (markedsmateriell, kontorrek. m.m.)	25 000	
Sum driftsutgifter	515 000	
Startkapital 2018	2 035 000	

Kommentarer til planen:

Disse tallene er basert på kommunens minimumsbruk av gården i henhold til kontrakt. Ved fri bruk av det gule huset vil tallene øke tilsvarende.

1. Breivolls Venner har ved flere anledninger avholdt aktiviteter som har inkludert et serveringstilbud. Vi har fått inn opptil kr 3000,- på kioskvirksomheten som må anses som svært provisorisk og over et kort tidsrom (3 timer). Vi mener derfor det er et meget nøkternt anslag når vi sier at vi kan få inn kr 10 000,- pr. mnd. på et kafétilbud fra det gule huset med to fulle åpringsdager i mnd.
2. Breivolls Venner har, pr. 28.12.12, 612 medlemmer fordelt på 276 husstander og 9 organisasjoner/bedrifter. Dette gir en årlig medlemsinntekt på ca. 95 000,-. Medlemsmassen øker jevnt etter som foreningen blir stadig mer kjent. Vi anser det som betydelig lettere å få inn medlemmer etter at konseptet er landet og godkjent av kommunen. En fordobling av medlemsmassen i løpet av 2013 ansees som sannsynlig, særlig dersom kommunen åpner for at Breivolls Venner får bruke gården jevnlig i opsjonsperioden til BKM. Vi har inntil nå konsentrert oss om å verve medlemmer i Ås kommune. På nyåret vil vi også ta fatt på våre nabokommuner Ski og Oppegård.

Kontingent

Enkeltmedlemsskap: kr 200,-

Familiemedlemsskap: kr 400,-

Bedrift-/organisasjonsmedlemsskap: kr 1 000,-

Hjertemedlemsskap: kr 5 000,-

3. Vi registrerer en økende interesse for å gi gaver til prosjektet, altså bidrag utover medlemskontingenten. Vi tror at bidragslysten vil øke etter hvert som prosjektet vinner aksept og kommunen gir klarsignal om drift.
4. NaKuHel Asker arrangerer leirskoler hvert år, og prisen pr. barn er kr 2 150,- pr. uke. Vi regner det som sannsynlig at 50 barn årlig vil benytte seg av et slikt leirskoletilbud hos oss på Breivoll. Det kan være aktuelt å utarbeide dette tilbudet i samarbeid med Barnas turlag (DNT). Vi vil også ha full kafédrift i leirskoleuka. Vi vil etterstrebe at det meste av aktiviteten foregår på frivillig basis, dette gjelder både kafédrift og leirskolevirksomhet. Likevel vil vi kvalitetssikre tilbudet, og lønne utvalgte ansvars personer for å iverksette tiltak. Dette er særlig aktuelt for leirskolen, der vi vil ha en proff håndtering av opplegget.

5.9 Skjøtsel av bygningsmassen

Breivolls Venner forutsetter at det ved en endring av kontraktsforholdet for Breivoll Gård foretas en uavhengig kontroll av tilstanden på bygningsmassen slik at vi får en oversikt over nødvendige oppgraderings- og utbedringsbehov.

For bygningene må det utarbeides en tilstandsrapport for: Fukt/råte, elektrisk anlegg og bygningsteknisk/ bæring/ konstruksjon.

For uteområdet må det utarbeides en tilstandsrapport for: Dreneringsbehov og veistandard jf. kommunens skjøtselsplan for området.

Breivolls Venner vil med utgangspunkt i dette, og i samarbeid med kommunen, lage en prioritert plan for gjennomføringen av de tiltak det er behov for.

All opprusting og skjøtsel vil bli kontrollert/ administrert av en kvalifisert «gårdsvaktmester» og fagpersoner Breivoll NaKuHel knytter til seg. Deler av forefallende vedlikehold og annen skjøtsel vil bli utført som en del av arbeidstreningen gjennom NAV-tiltakene vi tenker lagt til driften. Fortløpende skjøtsel av uteområde; det vil si snømåking, gressklipping, ivaretagelse av bed og grøntareal knyttet til leiekontraktene vil bli fulgt opp gjennom rutiner knyttet opp mot NAV-treningen, dugnadsgrupper i Breivolls Venner og aktuelle NaKuHel-grupper. Arbeidet administreres av vaktmesteren.

Breivolls Venner mener det er nødvendig å dokumentere godt hva som utføres og hvordan vi sikrer at tiltak blir registret og gjennomført. Vi ønsker å innarbeide halvårskontroller med sjekklister av bygningene – utvendig og innvendig, med tanke på fuktinntrenging, tilstand på elektrisk anlegg og restaureringsbehov. Det vil hver høst lages en plan for skjøtsel som kan planlegges de neste to årene. Disse planene og kontrollistene vil bli fullt offentlige for kommunen som utleier, og vil sikre at kommunen til en hver tid har oversikt over hva som gjøres og hvilke tiltak som settes inn på Breivoll Gård. Breivolls venner ønsker å være transparent på hvilke tiltak og utbedringer de foretar slik at kommunen er kjent med de økonomiske rammene og prioriteringene.

6.0 Vår begrunnelse

Så hvorfor skal Ås kommune satse på Breivolls Venners driftsalternativ for Breivoll Gård? Først og fremst fordi det vil stå for en enorm verdiskaping som vil stå sterk langt inn i framtida. Noe av verdiene som skapes for innbyggerne vil oppstå raskt:

- Økt tilhørighetsfølelse
- Økt lokalt engasjement
- Sterkere lokale nettverk og et styrket lokalt fellesskap.
- Økt sosial aktivitet
- Mer variert og utstrakt bruk av HELE Breivoll friområde, noe som igjen fører flere folk ut i frisk luft
- Etableringen av arbeidstreningsarenaer på gården vil styrke enkeltmenneskers muligheter til å ta i bruk egne ressurser og oppleve mestring. Dette vil bidra til økt selvtillit og selvfølelse, samt gi økt tro på egne iboende evner.
- Økt trivsel
- Økt bevissthet om naturen og dens ressurser

Andre verdier vil vokse fram over tid, men disse vil til gjengjeld gi avkastning med renter:

- Bedre helse hos innbyggere i Ås og omegn. Et NaKuHel-senter på Breivoll Gård vil føre til økt utendørsaktivitet, sterkere sosiale nettverk og et økt tilbud av aktiviteter som bygger identitetsfølelse. Dette vil på sikt gi varig effekt på folks helse.
- Økt samfunnsengasjement i befolkninga. Man ser at det NYTTER når mange arbeider sammen for og nå felles mål. Dette vil kunne inspirere til å ta tak og skape endring også på andre arenaer i samfunnet.

6.1 Breivoll NaKuHel i et folkehelseperspektiv

NaKuHel Follo ønsker å bidra til en god folkehelse i Ås kommune og Folloregionen. Dette gjør vi ved å etablere en helsefremmende møteplass gjennom natur, kultur og sosiale aktiviteter. Alt i et helhetlig folkehelseperspektiv. Vi tror på et forebyggende perspektiv, og på å bygge på folkets ressurser i et samarbeid mellom offentlige og private aktører. Vårt prospekt er derfor godt forankret i folkehelseloven som stortinget vedtok i 2011.

Folkehelselovens formål er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.

Hva er så folkehelse? I folkehelseloven defineres det slik:

- a) *Folkehelse:* Befolkningens helsetilstand, og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning
- b) *Folkehelsearbeid:* Samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen.

Et NaKuHel-senter på Breivoll vil kunne bidra med konkrete tiltak slik at Ås kommune styrker sitt folkehelsearbeid. Gjennom en kommunal satsing sammen med NaKuHel Follo vil

kommunen kunne innfri mange av de kravene de har, jfr. Folkehelseloven. Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. Det skal legges til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid i kommunen.

Ås kommunes folkehelseprofil 2012

Folkehelseloven legger til grunn at kommunene skal ha oversikt over folkehelseutfordringene i lokalbefolkningen, og sette inn målrettede tiltak for å imøtekomme disse.

Det har vært en jevn befolkningsvekst i kommunen de siste årene, og det er stor tilflytting av barnefamilier. Man må regne med at befolkningsveksten blir noe større enn de stipulerte 2% (kommuneplanen 2011-2023) når Veterinærhøyskolen og Veterinærinstituttet flytter til kommunen. Ås har en lavere andel eldre enn landsgjennomsnittet. Levekårene viser at befolkningen i Ås kommer godt ut. Vi er ikke mer syke enn gjennomsnittet av landes øvrige befolkning.

Utfordringen ligger på skole – ungdommene våre trives dårligere på skolen enn det som er vanlig ellers i landet, vurdert etter trivsel hos 10.klassinger. De opplever seg også mer mobbet enn landsgjennomsnittet. Mistrivsel i undervisningssituasjonen påvirker elevenes motivasjon for læring og deres mestringsevne faglig. Trivsel og skoleprestasjoner i grunnskolen påvirker mulighetene til å fullføre videregående og høyere utdanning, og påvirker graden av aktivitet i arbeidslivet. Gruppen som faller ut av videregående skole og arbeidslivet har ofte dårligere helse, mindre sunne levevaner og dårligere økonomi enn de som ikke faller ut. Studier viser også at mange av de som faller ut sliter med å delta aktivt i fritidsaktiviteter og tilbud i lokalmiljøet. Breivoll NaKuHel ønsker å tilby denne gruppen tilrettelagte alternativer som kan skreddersys den enkeltes mestringsnivå, evner og behov, og slik bidra til at de blir mer aktive i eget liv. Deltagelse i gårdsdriften, kafévirksomheten samt i de ulike NaKuHel-gruppene kan være noen av tiltakene her. Begeistringsetatens Team Experience er en annen attraktiv ungdomsarena for personlig utfoldelse, mestring og utvikling.

Kommunens ansvar i folkehelsearbeidet

Kommunen skal, jfr. Folkehelselovens § 4 fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen.

Kommunen skal fremme folkehelse innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt, herunder ved lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting.

Kommunen skal medvirke til at helsemessige hensyn blir ivaretatt av andre myndigheter og virksomheter. Medvirkning skal skje blant annet gjennom råd, uttalelser, samarbeid og deltagelse i planlegging. Kommunen skal legge til rette for samarbeid med frivillig sektor.

NaKuHel Follo søker å forene folkehelsearbeidet mellom kommune, stat, fylkeskommune og frivillig aktører/ildsjeler.

Kommunen må legge inn resultater fra folkehelsestilstanden i sin planstrategi. En drøfting av kommunens folkehelseutfordringer bør inngå i strategien, jfr. plan- og bygningsloven § 10-1. NaKuHel Follo ønsker å være en del av kommunen sitt arbeid med kommuneplaner etter plan- og bygningsloven kapittel 11, der overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet

fastsettes for å møte de utfordringer kommunen står overfor med utgangspunkt i folkehelseprofiler.

Kommunen skal i følge folkehelseloven iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer. Dette kan blant annet omfatte sosiale miljøer, reduksjon av rusmisbruk og fysisk aktivitet. Et NaKuHel-senter vil gi kommunen mange tiltak innenfor de utfordringer kommunen har med ungdomsmiljøet, men også med folkehelsearbeidet. Gode resultater må vedlikeholdes, og med økt befolkning er sosiale møteplasser spesielt viktig, ikke minst for å lage trygge og positive oppvekstmiljøer for barn og ungdom. Vi ser også at et NaKuHel-senter vil kunne bidra positivt ovenfor de utfordringer kommunen får knyttet til at vi lever lengre, setter høyere krav og ønsker mer aktivitet og en meningsfylt hverdag som pensjonister.

Gjennom samhandlingsreformen har kommunene fått større ansvar for folkehelsen. Undersøkelser i Norge, Sverige og Danmark viser at samfunnet vil spare milliarder på å få folk ut i aktivitet. Hvis dette skal lykkes, er det avgjørende at kommunen legger større vekt på forebyggende helsearbeid.

I et slikt perspektiv er det lett å se at det ligger et stort samfunnsøkonomisk potensiale i et NaKuHel-senter på Breivoll. Senteret vil, med kommunens hjelp, uten tvil bidra til å fremme befolkningens livskvalitet og helsetilstand. Dette fører altså igjen til god kommuneøkonomi, for alle vet jo at det er dyrere å reparere sykdom enn å skape arenaer som fremmer god helse.

Natur- og friluftslivsaktiviteters effekt på folkehelse

Det er fastslått at dersom ikke seriøse tiltak settes i gang, risikerer dagens stillesittende barn å leve kortere enn sine foreldre. Dette viser både amerikanske og norske helseundersøkelser. Fysisk aktivitet forlenger livet med åtte år og utsetter kroniske sykdommer med 5-6 år viser rapport fra Helsedirektoratet. Ifølge prof. dr. med. Egil W. Martinsen er det ikke noe annet enkelttiltak som har større effekt på den totale helsetilstanden enn fysisk aktivitet. Undersøkelser viser også at et stort flertall i befolkningen foretrekker å være utendørs når de skal være fysisk aktive.

Begrepet friluftsliv inneholder en stor mengde ulike aktiviteter, og interessen for friluftsliv synes økende. Noen finner ro og avstressing gjennom friluftslivet, mens andre finner utfordringer og opplevelse av spenning og mestring.

I et større flerårig prosjekt finansiert av Helsedirektoratet og gjennomført av Friluftslivets fellesorganisasjon sees det nærmere på suksessfaktorer i samhandlingen mellom kommuner og frivillige organisasjoner for å få til mer friluftslivsaktivitet. Erfaringene fra prosjektet viser at den mest effektive måten å få til mer friluftslivsaktiviteter på for alle, er når kommunen tar på seg å legge til rette for en aktivitetsarena i nærmiljøet og organisasjonene kan fylle stedet med sine ulike aktiviteter.

Bruken av friluftsområdene på Breivoll er svært stor sommerstid, da spesielt områdene rundt «hovedstranden». Et NaKuHel-senter på Breivoll Gård vil inspirere til å ta området i bruk gjennom hele året, samtidig som man vil kunne få en større spredning av de besøkende sommerstid. Slik det er i dag, er det hovedstranden som har desidert høyest besøksfrekvens. Til sammenlikning er strandområdene nedenfor gården svært lite brukt av den jevne

innbygger. Selv om bruken av Breivoll i dag er stor – da spesielt sommerstid, har Breivoll med åpen og tilrettelagt bruk av Breivoll Gård et stort potensial for økt aktivitet innenfor en rekke friluftslivsaktiviteter hele året igjennom.

Stedet egner seg blant annet for bading, soling, padling, roing, seiling, fiske, orientering, speiding, naturfotografering, leiraktiviteter, naturkunnskap (planter og dyr), turgåing m.m.. Stedet vil også egne seg som naturinformasjonssenter.

Som tidligere nevnt ser organisasjoner som DNT Oslo og Omegn, Oslofjordens Friluftsråd og Norges Padleforbund store muligheter for å få til mye aktivitet på Breivoll hvis ting legges til rette for det. I tillegg vil det være stor muligheter for en rekke andre organisasjoner til å bidra til å skape aktivitet i området. Breivolls Venner vil etterstrebe og finne gode samarbeidspartnere som vil bidra til dette.

Vi vinner selvsagt ikke bare fysisk helsegevinst av å røre på oss ute i naturen. Helseeffekten er vel så stor psykisk. Kontakt med naturen virker stressdempende, forebygger utbrenthet og gir generelt en økt følelse av trivsel og velvære. Humøret stiger, sansene stimuleres og kreativiteten øker når vi er i bevegelse ute. Det er masse mentalhygiene i frisk luft, i tillegg gir det grobunn for god søvn – og det i seg selv er jo bra for helsa.

Et NaKuHel-senter på Breivoll vil inspirere til økt friluftslivsaktivitet der folk bor, noe som vil gi god helseeffekt så vel mentalt som fysisk.

Breivolls betydning som natur- og friluftsanser

Breivoll ligger som et stort natur- og friluftsanser langs sjøen i et område som er preget av massiv utbygging og befolkningsvekst. Verdien av dette området vil derfor øke i takt med befolkningsveksten og nedbyggingen av andre arealer, både langs sjøen og andre steder.

Som naturområde er Breivoll svært mangfoldig. Langs strandkanten finnes det en variert strandvegetasjon med strandberg, strandeng og strandnær skog og kratt. I området innenfor er det ulike typer skog. Det er mest edelløvskog med til dels grove eiker, noe sumpskog, noe furuskog og blandingsskog og kantkratt. Det er også rester etter det gamle slåtte- og beitelandskapet med kantsoner av tørreng og tørrbergvegetasjon. Dette mangfoldet av vegetasjonstyper gjør at det er funnet mange forskjellige plantearter, blant annet nyresildre, maria nøkleblom, geitved, kjempesvingel, åkermåne og den akutt truede arten myrflatbelg. Det er så vidt vi vet ikke gjort systematisk artskartlegging av sopp, mose, lav, insekter og andre dyregrupper. Heller ikke plantelivet er kartlagt i detalj.

I 2000 gjennomførte Institutt for skog og landskap en kartlegging av biologisk mangfold i kommunen på oppdrag fra Ås kommune. I denne kartleggingen ble Breivoll vurdert som et svært viktig område.

Som friluftsanser er Breivoll et stort statlig sikret friluftsanser på 370 dekar innerst i Bunnefjorden. Dette er et av de største sikrede friluftsanserene ved sjøen i indre Oslofjord. I naturbasen til Direktoratet for naturforvaltning er områdets verdi satt til "svært viktig" med en brukerfrekvens på "svært mye". Området består av svaberg, sandstrender, skog og flere store åpne grassletter som innbyr til et mangfold av aktiviteter.

Området er det nærmeste friluftsområdet ved sjøen for store befolkningsmengder, ikke bare i Ås kommune, men også i Oppegård og Ski kommune. Området er lett tilgjengelig med flere parkeringsplasser. Stedet er barnevennlig og tilrettelagt for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Et NaKuHel-senter på Breivoll vil ikke bare øke kunnskapen om stedets mangfoldige natur, det vil også kunne øke bevisstheten rundt viktigheten av å ivareta området for morgendagens innbyggere. Å sikre tilgang på slike friarealer er svært viktig også for framtidens folkehelsearbeid.

Kulturaktiviteters effekt på folkehelse

Det er ikke bare natur og friluftsliv som gir god effekt på vår mentale helse. Nå er det også påvist at kulturaktiviteter har innvirkning på hvordan vi har det psykisk. Dette er det forskere ved HUNT (Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag) som har oppdaget. De fant ut at folk som aktivt deltar i kulturlivet har det bedre med seg selv, har mindre forekomst av angst og depresjon enn folk som ikke deltar så aktivt.

En av årsakene til dette er at kulturaktiviteter ofte innebærer sosialt samvær og fellesskap. Vi deler ofte de kulturelle opplevelsene vi har med andre. En annen årsak er at man stimulerer til kreativitet, nærvær og mestring. En tredje årsak er at kulturopplevelser i sterk grad appellerer til følelsene våre og bringer oss i nærmere kontakt med oss selv.

Musikk, teater, litteratur og kunst behandler ofte temaer som kan være vanskelig å prate om, de får fram fortrenkte følelser og kan på hvert sitt vis både dempe og forsterke ulike sinnsstemninger. Mange opplever at de får bearbeidet vanskeligheter igjennom kreativ utfoldelse.

Men kultur er mer en musikk, litteratur, kunst og teater. Det er handler bl.a. også om stedsidentitet og bygdehistorie. Å bli kjent med egen kulturarv kan stimulere til økt tilhørighetsfølelse og samhold i befolkningen. Kulturaktiviteter er identitetsskapende. Det sier noe om hvem vi er og hvor vi kommer fra.

Kulturopplevelser er viktig hele livet, enten man er ung eller gammel, og det er kommunens oppgave å tilrettelegge slik at innbyggerne gjennom hele livsløpet har rik tilgang på kulturelle aktiviteter der de bor.

HUNT viser at man får best helsegevinst dersom man selv er aktiv (utøver) innen kultursegmentet, men man oppnår også helsegunstig effekt ved passiv konsumering av kulturopplevelser (som for eksempel ved å være tilskuer.)

Sett i lys av alt dette må kulturaktiviteter derfor være viktig ingrediens i folkehelsearbeidet. Et NaKuHel-senter på Breivoll vil kunne tilby et bredt spekter av kulturopplevelser. Dette vil vi gjøre gjennom NaKuHel-gruppene og ulike arrangementer som kafekonsserter, utendørsfestivaler, lokalhistorisk formidling m.m. Vi ønsker også å etablere et barnekunst-senter på gården, der barn og unge kan få utvikle egen kreativitet. Våre kulturaktiviteter skal i stor grad være såkalte lavterskeltilbud slik at de også når innbyggere som vanligvis ikke deltar i kulturlivet.

7.0 Etterord

I anledning NaKuHel-konseptets 25-årsjubileum ble det i november 2012 avholdt en stor konferanse i Asker. Her var både politikere, helsepersonell, kulturpersonligheter og aktører innen NaKuHel-konseptet samlet for å dele kunnskap om helhetstanken som NaKuHel-filosofien representerer. Representanter fra Helsedirektoratet var til stede, det samme var Direktoratet for naturforvaltning, UMB, UiO, HUNT m.fl. Alle var de skjønt enige: At man må tenke nytt for å møte framtidens helseutfordringer og at NaKuHel-konseptet slik det foreligger pr. i dag på mange måter er med på å stake ut en god kurs. Helse er mer enn molekyler, sa lege og professor Per Fugelli på konferansen. Han av alle burde vite hva han prater om.

Flere av seminarets foredragsholdere uttrykte stor bekymring for det økende sykefraværet norsk arbeidsliv nå opplever. Her bor vi i verdens beste velferdssamfunn og allikevel øker andelen av de som faller ut av arbeidslivet pga. sykdom. Den største årsaken til dette er psykiske lidelser. Hele 50% av oss er disponerte for psykisk sykdom. 32% av de som mottar uførepensjon har en psykisk lidelse. Dette er større enn den andelen som er uføre pga. muskel og skjelettrelaterte lidelser.

Albert Einstein sa en gang: *Den verden vi har i dag er skapt gjennom måten vi har tenkt på fram til nå. Vi kan ikke løse de problemene vi står ovenfor med å fortsette å tenke slik.*

Det er nye tider, slik som det alltid er når noe er lagt bak en og man ser framover. Man tar med seg gårsdagens erfaringer og bruker de aktivt for å utløse morgendagens muligheter. I samsvar med folkehelseloven og den nye samhandlingsreformen oppfordres altså nå landets kommuner til aktivt å satse på forebyggende folkehelse, og da særlig igjennom tiltak i samarbeid med lokale krefter. Man mener det er en viktig og klok investering, for på sikt å kunne skape økt livskvalitet for befolkningen, og ikke minst redusere de enorme helsemessige reparasjonskostnadene samfunnet står ovenfor i framtida.

Vi mener at Ås kommune igjennom å tilrettelegge for et NaKuHel-senter på Breivoll Gård har en ypperlig anledning til å imøtekomme flere av kravene som følger den nye reformen. I tillegg til helseaspektet er man med på en verdiskapning som umulig kan måles i kroner og ører. Til gjengjeld måles den i sterkere fellesskap, økt tilhørighetsfølelse og ikke minst i økt samfunnsengasjement. Dette er verdier som menneskeheten trenger å få styrket i møte med en stadig mer urolig verden. Breivolls Venner mener at et NaKuHel-senter på Breivoll gård vil kunne bli en slik varig verdiplattform.

Alt vi har skissert er mulig og mye av det er realiserbart allerede i dag. Vi ser fram til å komme i gang med arbeidet, og imøtekommer initiativ fra kommunen til å ta prosessen videre herifra.

Helt til sist vil vi rette en stor takk til Grete Patil, en dame som med sine mange hatter har vært en viktig sparringspartner for oss i prosessen. Grete arbeider ved UMB, er leder for Ås Krf og har vært involvert i NaKuHel Asker som varamedlem i styret der. Andre bidragsyttere vi gjerne vil takke er: Anna Trede og Anders Often. Anna for hennes kunnskap om økologisk landbruk og kjøkkenhagedrift, Anders for hans kunnskap om Breivolls flora. Alle disse tre har bidratt til dette prospektet sammen med Lena Holm Berndtsson, Hans Erik Lerkelund og Rikke Soligard - styremedlemmer i Breivolls Venner.

8.0 Kildemateriell

Kommunestyre-sak 33/11

Formannskaps-sak 64/10

Samspillet Natur-Kultur-Helse. NaKuHel-konseptet i teori og praksis, av Gunnar Tellnes

Mellom visjon og virkelighet. Erfaringer av Natur-Kultur-Helse-senteret i Asker 1995-96, av Elin A. Pausewang

www.nakuhel.no

Samhandlingsreformen

Folkehelseloven

Semsvannsmanifestet

Fra: BV Rikke Soligard <breivollsvenner@gmail.com>
Sendt: 30. desember 2012 13:01
Til: Postmottak
Kopi: Johan Alnes; Trine Christensen
Emne: Vedlegg 1 til prospektet for Breivoll Gård
Vedlegg: Resultatregnskap 2011 NaKuHel Asker.jpg; Balanse 2011 NaKuHel Asker side 1.jpg; Balanse 2011 NaKuHel Asker side 2.jpg; Spesifikasjon res.regn. 2011 NaKuHel Asker side1.jpg; Spesifikasjon res.regn. 2011 NaKuHel Asker side2.jpg; Spesifikasjon res.regn. 2011 NaKuHel Asker side3.jpg; Spesifikasjon res.regn. 2011 NaKuHel Asker side4.jpg; Spesifikasjon balanse 2011 NaKuHel Asker side1.jpg; Spesifikasjon balanse 2011 NaKuHel Asker side2.jpg

Til Ås Kommune v/Ordfører og Rådmann.

Her følger vedlegg 1 jfr. tidligere sendte e-post i dag. Dette er regnskapet for NaKuHel Asker og skal følge prospektet som er Breivolls Venners driftsalternativ for Breivoll Gård.

Regnskapet består av 9 separate sider,

Vennlig hilsen
Rikke Soligard
Leder Breivolls Venner

Resultatregnskap

NaKuHel Asker

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2011	2010
Offentlige tilskudd	4	2 835 000	2 416 500
Salgsinntekter		1 303 741	1 297 771
Medlemsinntekter		60 500	13 750
Aktiviteter		166 495	183 242
Kursinntekter		221 760	152 645
Annen driftsinntekt		809 428	1 093 247
Sum driftsinntekter		5 396 923	5 157 155
Prosjektmidler overført til 2012	4	435 000	27 150
Produkter for videresalg og til aktiviteter		875 111	895 618
Lønnskostnader m.m.	3	1 898 041	2 015 028
Avskrivning på varige driftsmidler	1	129 000	114 000
Annen driftskostnad	3	2 055 711	1 639 082
Sum driftskostnader		5 392 864	4 690 878
Driftsresultat		4 059	466 277
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen renteinntekt		2 197	1 543
Annen rentekostnad		11 324	22 096
Resultat av finansposter		-9 127	-20 553
Resultat før ekstraord.inntekter og kostn.		-5 067	445 724
Årsoverskudd (Årsunderskudd)		-5 067	445 724
Diponering/Dekning av årsresultatet			
Årsoverskudd overført til egenkapital		0	379 142
Årsoverskudd overført til dekning udekket tap		0	66 582
Årsunderskudd dekket fra annen egenkapital		5 067	0
Sum overført		-5 067	445 724

Balanse

NaKuHel Asker

Egenkapital og gjeld	Note	2011	2010
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital		<u>120 000</u>	<u>120 000</u>
Sum innskutt egenkapital		<u>120 000</u>	<u>120 000</u>
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		<u>374 075</u>	<u>379 142</u>
Sum opptjent egenkapital		<u>374 075</u>	<u>379 142</u>
Sum egenkapital		<u>494 075</u>	<u>499 142</u>
Gjeld			
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjon	1	<u>46 107</u>	<u>168 327</u>
Sum langsiktig gjeld		<u>46 107</u>	<u>168 327</u>
Tidsavgrensede prosjektmidler til 2012			
Overføringer prosjekter	4	453 296	27 150
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		147 379	122 674
Skattetrekk og andre trekk	2	149 907	116 777
Annen kortsiktig gjeld		<u>274 040</u>	<u>184 804</u>
Sum kortsiktig gjeld		<u>1 024 621</u>	<u>451 405</u>
Sum gjeld og offentlige midler til 2012		<u>1 070 728</u>	<u>619 732</u>
Sum gjeld og egenkapital		<u>1 564 803</u>	<u>1 118 874</u>

Balanse

NaKuHel Asker

Eiendeler	Note	2011	2010
Anleggsmidler			
Kultursmia	1, 5	206 500	275 500
NaKuHel bilen	1	<u>22 245</u>	<u>82 245</u>
Sum anleggsmidler		<u>228 745</u>	<u>357 745</u>
Beholdning boker, jakker		<u>0</u>	<u>17 804</u>
Sum varebeholdning		<u>0</u>	<u>17 804</u>
Kundefordringer		47 008	99 802
Andre fordringer		99 769	15 557
Sum fordringer		<u>146 778</u>	<u>115 359</u>
Bankinnskudd, kontanter o.l.	2	<u>1 189 281</u>	<u>627 967</u>
Sum omløpsmidler		<u>1 336 058</u>	<u>761 129</u>
Sum eiendeler		<u>1 564 803</u>	<u>1 118 874</u>

Spesifikasjon av resultatregnskapet

NaKuHel Asker

		2011	2010
Offentlige tilskudd			
3400	Offentlige tilskudd	<u>-2 835 000,00</u>	<u>-2 416 500,00</u>
		-2 835 000,00	-2 416 500,00
Salgsinntekter			
3010	Salgsinnt. avg. pl.	-915 346,89	-791 012,24
3020	Salgsinntekter middels sats	-348 784,40	-319 656,13
3110	Salgsinntekter avg.fri	-21 389,00	-935,00
3200	Salg bøker	-16 930,00	-184 290,00
3211	Salg av honning	<u>-1 290,22</u>	<u>-1 878,07</u>
		-1 303 740,51	-1 297 771,44
Medlemsinntekter			
3901	Medlemsinntekter	<u>-60 500,00</u>	<u>-13 750,00</u>
		-60 500,00	-13 750,00
Aktiviteter			
3920	Gruppeavgifter	<u>-166 495,00</u>	<u>-183 242,00</u>
		-166 495,00	-183 242,00
Kursinntekter			
3930	Diverse kurs	<u>-221 760,00</u>	<u>-152 645,00</u>
		-221 760,00	-152 645,00
Annen driftsinntekt			
3214	Vask smia	-9 100,00	-4 890,00
3430	Overføring tilskudd fra tidl. år	-12 450,00	-40 000,00
3500	Andre inntekter	-133 536,60	-142 597,53
3600	Leieinntekter	-255 325,00	-291 600,00
3940	Gaver/sponsorinntekter	-118 950,00	-184 350,00
3950	NaKuHel arrangement	-276 666,00	-432 306,00
3990	Adm. inntekt m. mva	<u>-3 400,00</u>	<u>2 497,00</u>
		-809 427,60	-1 093 246,53
Prosjektmidler overført til 2012			
4403	Prosjekt overført til 2012	35 000,00	0,00
4405	Prosjekt 5 overført til 2011	0,00	27 150,00
4437	LKA overført til 2012	<u>400 000,00</u>	<u>0,00</u>
		435 000,00	27 150,00

Spesifikasjon av resultatregnskapet

NaKuHel Asker

		2011	2010
Produkter for videresalg og til aktiviteter			
4000	Innkjøp for salg høy sats	79 800,56	69 469,09
4010	Innkjøp middels sats	328 553,05	262 158,82
4020	Innkjøp u. mva	28 021,40	100 721,87
4090	Beholdningsendring jakker etc	17 804,00	-17 804,00
4100	Innkjøp aktiviteter u mva	420 932,43	481 071,74
		<u>875 111,44</u>	<u>895 617,52</u>
Lønnskostnader m.m.			
5010	Lønnskostnader	1 542 191,00	1 542 368,00
5100	Feriepenger	155 146,00	155 041,00
5105	Kostnad avsatt tidl år	0,00	-18 600,00
5210	Fri telefon	9 270,00	8 047,00
5211	Motkonto fri telefon	-9 270,00	-8 047,00
5220	Honorarer aga pl	0,00	14 500,00
5221	Motkonto 5220	0,00	-14 500,00
5360	Gruppeliv	5 229,00	9 328,00
5400	Arbeidsgiveravgift	209 810,00	234 005,00
5410	AGA av feriepenge	21 642,00	19 444,00
5420	Innberetningspliktig forsikring	33 309,69	129 885,00
5421	Pensjonstrekk	-13 068,00	-16 121,00
5430	Pensjonsforsikring for mye avsatt tidl å	0,00	-65 562,00
5800	Refunderte sykepenge	-90 686,00	0,00
5890	Annen refusjon	-1 405,00	0,00
5920	Yrkesskadeforsikring	23 168,00	18 120,00
5990	Sos.utgifter og andre personalkostn.	12 704,62	7 120,00
		<u>1 898 041,31</u>	<u>2 015 028,00</u>
Avskrivning på varige driftsmidler			
6000	Avskrivning bil	69 000,00	45 000,00
6010	Avskrivning Kultursmia	60 000,00	69 000,00
		<u>129 000,00</u>	<u>114 000,00</u>
Annen driftskostnad			
6300	Leie av lokaler	220 083,00	108 188,60
6301	Husleie m. fradr. mva	12 316,60	12 076,80
6310	Kommunale avgifter	17 673,00	15 092,00
6311	Komm avg.fradrag mva	4 464,80	3 404,80
6340	Lys, varme	74 003,71	105 751,59
6341	Lys, varme med mva fradrag	43 633,35	34 565,19
6350	Drift oljefyr	83 718,13	111 317,75
6351	Drift oljefyr med mva fradrag	19 404,00	25 117,60

Spesifikasjon av resultatregnskapet

NaKuHel Asker

	2011	2010
6359 Renhold m mva fradrag	3 404,80	2 123,20
6360 Renhold	15 942,64	9 410,97
6365 Vedlikehold kjøkken	76 690,95	50 280,52
6370 Snøkjøring	2 577,10	2 438,00
6371 Snøkjøring m. mva fradrag	688,32	549,60
6390 Forsikringer lokaler	3 585,00	6 352,00
6440 Leie av utstyr	81 610,00	84 413,00
6540 Kjøp av inventar/utstyr	63 474,35	57 057,80
6541 Inventar med moms	467,20	4 538,32
6543 Arbeidsklær	2 239,00	894,00
6550 Datautstyr	13 918,64	12 424,22
6551 Datautstyr m mva fradrag	3 516,29	1 266,40
6590 Annet driftsmateriell	16 474,50	20 822,72
6591 Annet dr.materiell m. mva fradrag	4 310,40	7 055,00
6620 Vedl.hold utstyr	13 427,70	6 065,48
6621 Drift Web	32 855,95	6 694,00
6660 Vedlikehold bygninger	63 990,20	40 469,23
6663 Vedlikehold m. fradr. mva	4 000,00	0,00
6700 Revisjonshonorar	39 995,00	28 275,00
6701 Rev. honorar m. mva fradrag	10 104,00	6 380,00
6710 Regnskapshonorar	111 984,00	128 359,00
6711 Regnskapshonorar m mva	28 290,40	28 963,20
6730 Honorarer	402 497,00	140 220,00
6735 Honorar Tina	238 793,00	225 874,88
6800 Kontorrekvisita (med inv.avg.)	35 099,70	48 429,00
6801 Kontorrekv. med mva fradr	6 725,60	9 989,60
6810 Andre driftskostnader	9 325,77	55,50
6820 Trykksaker	63 958,75	77 271,00
6822 Annonsekostnader	8 587,50	5 262,75
6840 Aviser, tidsskrifter m.v.	5 387,50	5 510,00
6860 Kurs/oppdatering	15 637,50	3 255,50
6861 Møtekostnader	12 887,00	15 475,97
6880 Servering	0,00	380,00
6900 Telefon	49 313,25	52 930,06
6901 Telefon m mva fradrag	12 458,40	11 736,80
6940 Porto	9 606,33	17 662,11
6941 Porto m mva fradr	2 221,60	3 846,40
7000 Drivstoff bil	8 838,83	4 482,17
7020 Vedlikehold bil	9 047,15	6 039,43
7040 Forsikring bil	5 164,00	4 771,00
7100 Km godtgjørelse	9 749,50	16 757,00
7140 Reiser med bilag	11 006,00	15 701,00
7400 Kontingenter	5 089,00	3 870,00
7420 Gaver fradragsberettiget	20 960,40	9 358,51
7760 Kassedifferanse	-362,25	0,00

Spesifikasjon av resultatregnskapet

NaKuHel Asker

		2011	2010
7770	Bankgebyrer	6 718,88	5 293,45
7771	Offentlige gebyrer	0,00	600,00
7780	Purregebyr	600,50	1 269,00
7790	Leie og drift betalingsterminal	13 917,85	9 168,60
7830	Tap på fordring	8 180,00	8 526,00
7835	Tap på fordring mva	5 460,00	0,00
7839	Avsatt til delkredere	10 000,00	15 000,00
7850	Øreavrunding	-0,74	0,59
		<u>2 055 711,05</u>	<u>1 639 082,31</u>
Annen renteinntekt			
8050	Renter av bankinnskudd	-2 197,11	-1 542,98
		<u>-2 197,11</u>	<u>-1 542,98</u>
Annen rentekostnad			
8150	Rentekostnader	11 323,72	22 095,87
		<u>11 323,72</u>	<u>22 095,87</u>
Årsoverskudd overført til egenkapital			
9005	Årsoverskudd overført til egenkapital	0,00	379 142,43
		<u>0,00</u>	<u>379 142,43</u>
Årsoverskudd overført til dekning udekket tap			
8900	Til dekning tidl. udekket tap	0,00	66 581,82
		<u>0,00</u>	<u>66 581,82</u>
Årsunderskudd dekket fra annen egenkapital			
9006	Overført fra annen egenkapital	-5 067,30	0,00
		<u>-5 067,30</u>	<u>0,00</u>

Spesifikasjon av balansen

NaKuHel Asker

		2011	2010
Kultursmia			
1100	Kultursmia	1 661 999,00	1 730 999,00
1110	Gaver/sponsorinntekter Kultursmia	<u>-1 455 499,00</u>	<u>-1 455 499,00</u>
		206 500,00	275 500,00
NaKuHel bilen			
1230	NaKuHel bil	<u>22 245,00</u>	<u>82 245,00</u>
		22 245,00	82 245,00
Beholdning bøker, jakker			
1460	Beholdning jakker, bøker etc	<u>0,00</u>	<u>17 804,00</u>
		0,00	17 804,00
Kundefordringer			
1500	Kundefordringer	72 008,25	114 801,75
1580	Avsetning tap på fordringer	<u>-25 000,00</u>	<u>-15 000,00</u>
		47 008,25	99 801,75
Andre fordringer			
1570	Andre kort. fordringer	92 500,00	0,00
1720	Forskuddsbetalt kostnad	<u>7 269,40</u>	<u>15 557,00</u>
		99 769,40	15 557,00
Bankinnskudd, kontanter o.l.			
1900	Kasse	23 185,00	2 570,00
1920	Bank 7874.05.54742	912 547,16	465 583,53
1923	Bank 5081 05 56002	12 879,65	9 996,24
1924	Bank 5081 05 56010	19,75	1 839,21
1925	Bank 1503.14.89390 bilkonto	9,01	9,00
1926	Bank 5010 07 32081	27 603,82	15 251,05
1927	Bank 15940537166	77 801,36	45 231,58
1928	Kapital05215408037	38 747,79	38 260,98
1929	DnB 5136.67.09650	1 161,88	1 151,53
1950	Skatt 7874.05.54734	<u>95 325,42</u>	<u>48 073,40</u>
		1 189 280,84	627 966,52
Grunnkapital			
2000	Egenkapital bundet	-120 000,00	-120 000,00

Spesifikasjon av balansen

NaKuHel Asker

	2011	2010
	<u>-120 000,00</u>	<u>-120 000,00</u>
Annen egenkapital		
2050 Annen egenkapital	<u>-374 075,13</u>	<u>-379 142,43</u>
	<u>-374 075,13</u>	<u>-379 142,43</u>
Gjeld til kredittinstitusjon		
2290 Lån DnBNor	<u>-46 107,00</u>	<u>-168 327,00</u>
	<u>-46 107,00</u>	<u>-168 327,00</u>
Overføringer prosjekter		
2956 Gave Lions til nytt inngangsparti	-18 296,00	-18 296,00
2958 Prosjektmidler overført neste år	-35 000,00	0,00
2993 Prosjektstøtte LKA 2012	<u>-400 000,00</u>	<u>-8 854,00</u>
	<u>-453 296,00</u>	<u>-27 150,00</u>
Leverandorgjeld		
2400 Leverandorgjeld	<u>-147 378,61</u>	<u>-122 674,31</u>
	<u>-147 378,61</u>	<u>-122 674,31</u>
Skattetrekk og andre trekk		
2600 Forskuddtrekk	-81 650,00	-53 617,00
2770 Skyldig arbeidsgiveravgift	-46 381,00	-41 545,00
2780 Påløpt arb.g. avgift	<u>-21 876,00</u>	<u>-21 615,00</u>
	<u>-149 907,00</u>	<u>-116 777,00</u>
Annen kortsiktig gjeld		
2740 Fylkesskattesjefen	-70 766,00	-4 571,00
2930 Mellomregning lønn	-15 747,75	-381,53
2940 Påløpt feriepenger	-155 148,00	-153 296,00
2945 Påløpne lønn	-32 154,00	-18 860,00
2960 Påløpne andre kostnader	0,00	-3 350,00
2990 Påløpte rentekostnader	-224,00	-749,00
2992 Skyldig friv.sentr. i netv	<u>0,00</u>	<u>-3 596,00</u>
	<u>-274 039,75</u>	<u>-184 803,53</u>

ANDELSLANDBRUK

Vil du

- Ha økologisk, fersk og ureist mat
- Ha åpenhet om økonomi og andelspris
- Ha åpenhet om drift og produksjon
- Dele avling og risiko
- Unngå sløsing med mat

Være en del av et gårdsfelleskap?

VEDLEGG 2

ANDELSLANDBRUK

Andelslandbruk (CSA) er en form for direkte omsetning og dialog mellom gårder og forbrukere. Kjernen i ordningen er at forbrukere kjøper andeler av gårdens produksjon, for eksempel for ett år av gangen, og deler derved risikoen for årsvariasjoner i avlingene.

Som andelshavere i årsproduksjonen kan forbrukerne delta i planlegging av gårdsdriften. Fordelen for forbrukerne er mulighet til å få produkter fra landbruket – inklusive skogen – som ellers kan være vanskelig å få fatt på. I tillegg blir man kjent med gården/gårdene som produserer maten, og man vet hva man får.

Det er ingen gitt tilknytning mellom Andelslandbruk (CSA) og økologisk produksjon, men i praksis har det vist seg at det gjerne er økologisk drevne gårde som er involvert. Fordelen for gården er garantert omsetning til avtalt pris, og gleden av direkte kontakt med dem man produserer for. Fordelen for begge er kortreist mat. Ofte gjelder det grønnsaker men all matproduksjon kan organiseres som andelslandbruk.

Ordningen er særlig utbredt i Japan, USA og England, men finnes i flere land. Erfaringer fra USA viser at pris for forbrukerne blir omtrent som for økologiske varer i vanlig butikk.

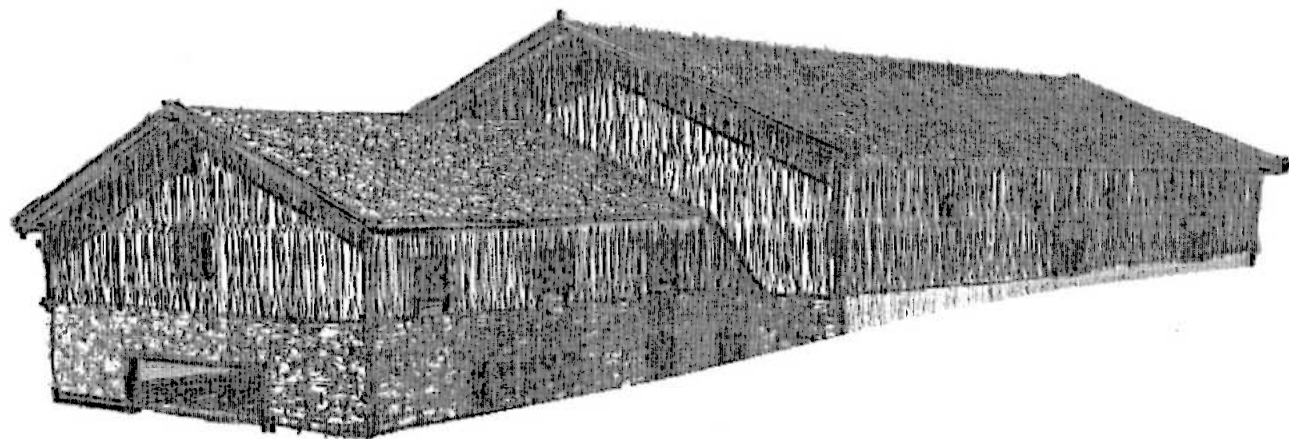
Sammen med produktene, følger det informasjon. I mange Andelslag (CSA)-ordninger inngår en form for nyhetsbrev med informasjon om for eksempel ukens grønnsaker, tips om matoppskrifter, og hva som skjer på gården.

Mer info og oversikt over eksisterende eller oppstartende andelslandbruk i Norge finner du på www.andelslandbruk.no eller på Facebook. Er du interessert i uforpliktende informasjon om oppstart i ditt nærområde, ta kontakt med Oikos - Økologisk Norge. Epost: helene@oikos.no, tel. 24 12 41 08

DKM i samarbeid med kommune, skole og friluftsansjasjoner

1

Breivoll 2011

Innledning

2

- Ny leieavtale av Breivoll mellom Ås kommune og DKM Oslo & Follo?
- DKM Oslo & Follo har forsamlingslokale i Oslo og har kjøpt ny tomt i Ski Næringspark. Reguleringsplan for nytt forsamlingslokale i Ski er nettopp blitt vedtatt og menigheten vil snart starte bygging i Ski.
- Vi ønsker å videreføre vår bruk av Breivoll innenfor dagens bruk, nemlig til aktiviteter for barn og unge.

Hovedpunkter i ny avtale

3

- Hovedpunkter i forslag til ny avtale:
  - Utvidet bruk for skoler i Ås kommune (det forutsettes bygging av ny låve).
  - Fortsatt tilgjengelighet for de funksjonshemmede i Ås kommune.
  - DKM Oslo & Follo tar alle nødvendige investeringer til ny låve m.v.
  - DKM Oslo & Follo tar alle driftskostnadene til eiendommen.
  - En forpliktende avtale med en friluftsansjon slik at allmennhetens interesser for friluftsliv blir ivaretatt.

Utvidet bruk for skoler

4

- Det vil bli bygget en ny låve i tråd med reguleringsplanens bestemmelser (kostnad ca 20 mill).
- Låven vil gi svært gode fasiliteter for elever med atferdsvansker og vil vederlagsfritt kunne disponeres i alle ukedager fra 08 00-15 00.
- Det vil være mulig å avholde skoleavslutninger for skoler i Ås, med mulighet for å være inne ved ustabil vær.

Fortsatt tilgjengelighet for de funksjonshemmede

5

- Tidligere avtaler vedrørende bruk for de funksjonshemmede opprettholdes.
- Dvs:
  - ✦ Egen bygning som er spesielt tilrettelagt
  - ✦ Eget kontor for ADM
  - ✦ Veier og uteplasser etableres med tilrettelagt standard
  - ✦ Utvidet bruk i sommerferie til leirbruk

En organisasjon som dekker driftskostnader av Breivoll

6

- Dette omfatter:
  - Vedlikehold av turveier og internveier på området
  - Vedlikehold av alle gressarealer (ca 100 mål)
  - Vedlikehold av strandsonen
  - Rydding og plukking av søppel, samt tømming av søppeldunker på hele området
  - Vedlikehold av alle bygninger
  - Fastboende vaktmestere for å unngå hærverk (kan være et stort problem)

Hva koster det å drifte Breivoll

7

o De årlige driftskostnadene har beløpt seg til:

- 2009 1 005 089,- + arbeidskostn. for 1 mill.
- 2010 1 119 598,- + arbeidskostn. For ca 1,1 mill.
- Etter utbygging vil beløpene bli vesentlig høyere.

Dersom vi sammenligner med bransjestandard (Holthe prosjekt), har denne en kostnad på kr. 800 pr. kv.meter BTA eks mva for kulturhus. Da drifter og vedlikeholder vi svært billig!

En forpliktende avtale med en friluftsansisasjon

8

- Vi ønsker et samarbeid med en friluftsansisasjon som for eksempel Den Norske Turistforening.
- Et slikt samarbeid vil bedre ivareta allmennhetens interesser på stedet, og stimulere til økt friluftsliv i regionen.
- DNT anses å være den organisasjonen som på en seriøs måte kan forvalte en slik oppgave.

Samarbeidsmodell DKM/DNT

9

- Turløyper
- Kajakk/padleklubb
- Lavvo landsby
- Dyrehold
- Kafeteria

Turløyper

10

- DNT merker opp turløyper og markedsfører dette.
- DKM vedlikeholder turløypene slik at de til enhver tid fremstår rene og ryddige.
- Turløypene legges i den traseen som eksisterer i dag.

Kajakk/padleklubb

11

- Det legges til rette for kajakk/padleklubb i strandsonen rett vest for vaktmesterboligen, som er et godt egnet sted.
- Det settes opp et skur for låsing av kajaker med utstyr, i tilknytning til HC-huset.
- Klubben driftes av DNT.

Lavvo landsby

12

- Det bygges en lavvo landsby i nordområdet på Breivoll.
- Lavvoene settes opp i samarbeid med DNT og DKM.
- DKM ønsker også å benytte lavvoene for barn og ungdom.
- Lavvoene er for øvrig en del av DNT's satsning.

Dyrehold

13

- Det etableres noen områder for dyrehold i sommerhalvåret i tilknytning til turløypene
  - Sau
  - Lam
  - Geiter
  - Hest
- Dyreholdet ivaretas av DKM

Breivoll kafé

14

- Det etableres en kafé i vestenden av HC-huset, med utgang direkte knyttet til turløypene.
- Kafeterian driftes av DKM/DNT, og vil ha åpningstider etter avtale med DNT.
- Kafeterian vil kun ha et begrenset utvalg, da det er ikke ønskelig å konkurrere med kiosken på Nesset.

Skisse over fremtidige planer for Breivoll

15

Kommune og friluftsansjasjoner, i samarbeid med DKM Oslo/Follo

